

การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการ
เกี่ยวกับการป้องกัน และระงับอัคคีภัย
หลักสูตร การดับเพลิงขั้นต้น
การฝึกอบรมดับเพลิง
และการอพยพหนีไฟ ประจำปี 2564

วิทยากรโดย
นายยรรยง พินิจวงศ์
นายธันวา บุญตัน
นายเสถียร ทารง
นายฤทธิชัย พัฒโนดม
งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
เทศบาลนครเชียงใหม่

วันศุกร์ที่ 6 สิงหาคม 2564
เวลา 08.30-12.00 น.

ณ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ลงทะเบียนได้ที่
<https://cmu.to/ThouV>

เอกสารประกอบ
การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการป้องกัน และระงับอัคคีภัย
หลักสูตร “การดับเพลิงขั้นต้น การฝึกซ้อมดับเพลิง และการอพยพหนีไฟ”
ประจำปี ๒๕๖๔
วันศุกร์ที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๔ เวลา ๐๘.๓๐ - ๑๒.๐๐ น.
ณ ห้องประชุม ชั้น ๕ สำนักหอสมุด

๑. โครงการ การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการป้องกัน และระงับอัคคีภัย
๒. คำสั่ง สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
เรื่อง การแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ป้องกันอัคคีภัยภายในสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
๓. เอกสารการบรรยาย
 - ทฤษฎีการเกิดเพลิงไหม้
 - การแบ่งประเภทของไฟ
 - วิธีการดับเพลิงประเภทต่างๆ
 - จิตวิทยาเมื่อเกิดอัคคีภัย
 - การป้องกันแหล่งกำเนิดการติดไฟ
 - เครื่องมือดับเพลิงชนิดต่างๆ
 - การตรวจเช็คสภาพการใช้งานเครื่องดับเพลิง
 - วิธีการใช้อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลที่ใช้ในการดับเพลิง
๔. แผนผังตำแหน่งติดตั้งอุปกรณ์ดับเพลิง
๕. แผนผังแสดงเส้นทางหนีไฟ
๖. แผนป้องกันและระงับอัคคีภัยของสำนักหอสมุด
๗. แนวปฏิบัติการเตรียมความพร้อมและการอพยพผู้ให้บริการออกจากอาคาร
๘. หมายเลขโทรศัพท์แจ้งเหตุ กรณีเกิดเหตุเพลิงไหม้

การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการป้องกัน และระงับอัคคีภัย

หลักสูตร

“การดับเพลิงขั้นต้น การฝึกซ้อมดับเพลิง และการอพยพหนีไฟ”

ประจำปี ๒๕๖๔

บันทึกข้อความ

ส่วนงาน งานบริหารทั่วไป สำนักงานสำนัก โทร. ๔๔๕๐๖

ที่ อว ๘๓๙๔(๕).๑.๑/๑๙๓ วันที่ ๒๑ กรกฎาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขออนุมัติจัดโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการป้องกัน และระงับอัคคีภัย หลักสูตร
“การดับเพลิงขั้นต้น การฝึกซ้อมดับเพลิง และการอพยพหนีไฟ” ประจำปี ๒๕๖๔

เรียน ผู้อำนวยการสำนักหอสมุด

ตามกฎกระทรวง กำหนดมาตรฐานในการบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. ๒๕๕๕ และมติคณะรัฐมนตรี ที่ นร ๐๒๐๕/ว๑๖๐ ลงวันที่ ๑๓ พฤศจิกายน ๒๕๕๓ เรื่อง มาตรการและแนวทางในการป้องกันการเกิดอัคคีภัยในสถานที่ราชการ หน่วยงานของรัฐและรัฐวิสาหกิจ กำหนดให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างฝึกซ้อมดับเพลิงและฝึกซ้อมอพยพหนีไฟพร้อมกันอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง นั้น

เพื่อให้การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัยฯ เป็นไปตามกฎกระทรวง และมติคณะรัฐมนตรีดังกล่าวข้างต้น งานบริหารทั่วไป จึงขออนุมัติจัดโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการป้องกัน และระงับอัคคีภัย หลักสูตร “การดับเพลิงขั้นต้น การฝึกซ้อมดับเพลิง และการอพยพหนีไฟ” ในวันศุกร์ที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๔ ระหว่างเวลา ๘.๓๐ - ๑๖.๓๐ น. เพื่อให้บุคลากรได้รับความรู้ ความเข้าใจ วิธีปฏิบัติในการป้องกัน การระงับอัคคีภัย และเตรียมความพร้อมกรณีที่มีอุบัติเหตุเกิดขึ้น ทั้งนี้ โดยเบิกจ่ายจากงบประมาณเงินรายได้ปี ๒๕๖๔ แผนงานบริหารมหาวิทยาลัย งานบริหารทั่วไป กองทุนทั่วไป รวมเป็นเงินทั้งสิ้น ๓๓,๖๐๐.- บาท (สามหมื่นสามพันหกร้อยบาทถ้วน) ตามรายละเอียดโครงการดังแนบ

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาอนุมัติ จะเป็นพระคุณยิ่ง

(นางจิราภรณ์ หาบุญ)
พนักงานปฏิบัติงาน

อนุมัติ

(นางสาววรารักษ์ พัฒนเกียรติพงศ์)

ผู้อำนวยการสำนักหอสมุด

๕/ ก.ค. 2564

โครงการของแผนปฏิบัติการประจำปีงบประมาณ ๒๕๖๔
ชื่อโครงการ การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการป้องกัน และระงับอัคคีภัย
หลักสูตร “การดับเพลิงขั้นต้น การฝึกซ้อมดับเพลิง และการอพยพหนีไฟ”

๑. ยุทธศาสตร์ / เป้าหมายเชิงยุทธศาสตร์

- ๑.๑ ยุทธศาสตร์ที่ ๓ ขับเคลื่อนองค์กรให้ทันต่อความเปลี่ยนแปลง
- ๑.๒ กลยุทธ์ที่ ๑ สร้างความสามารถในการบริหารจัดการขององค์กร

๒. ลักษณะโครงการ ☒ โครงการประจำ ☐ โครงการใหม่

๓. หน่วยงานรับผิดชอบ ฝ่ายสำนักงานสำนัก งานบริหารทั่วไป หน่วยอาคารสถานที่
ชื่อผู้รับผิดชอบ รองผู้อำนวยการสำนักหอสมุด เลขานุการสำนักหอสมุด หัวหน้างานบริหารทั่วไป
หน่วยอาคารสถานที่

๔. หลักการและเหตุผล

อาคารสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ เป็นอาคารคอนกรีตเสริมเหล็ก จำนวน ๒ อาคาร ก่อสร้างเชื่อมติดกัน เป็นอาคาร ๕ ชั้น และ ๖ ชั้น มีพื้นที่ภายในอาคารรวมกันประมาณ ๑๙,๐๑๕ ตารางเมตร มีบันไดหนีไฟรวม ๕ ด้าน และลิฟต์โดยสาร ๓ เครื่อง จากลักษณะอาคารสำนักหอสมุดเป็นอาคารสูงพื้นที่กว้างและมีวัสดุครุภัณฑ์จำนวนมาก ซึ่งเป็นเชื้อเพลิงได้ดีหากเกิดอัคคีภัย ตลอดจนสำนักหอสมุดได้จัดหาหนังสือ วารสาร สิ่งพิมพ์ เพื่อสนับสนุนการเรียน การสอน การวิจัยแก่นักศึกษา อาจารย์ เจ้าหน้าที่ และบุคคลทั่วไป ดังนั้น สำนักหอสมุดจึงตระหนักถึงอัคคีภัยที่อาจเกิดขึ้นกับผู้ใช้บริการและบุคลากรสำนักหอสมุด

ดังนั้น เพื่อเป็นการเตรียมการทั้งในด้านบุคลากร วัสดุอุปกรณ์ที่ใช้ในการดับเพลิงให้พร้อมใช้งานลดปัญหาการบาดเจ็บ ทุพพลภาพ หรือเสียชีวิต ตลอดจนทรัพย์สินของทางราชการ จึงได้จัดให้มีการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการป้องกัน และระงับอัคคีภัย หลักสูตร “การดับเพลิงขั้นต้น การฝึกซ้อมดับเพลิง และการอพยพหนีไฟ”

๕. วัตถุประสงค์

- ๕.๑ เพื่อให้บุคลากรของสำนักหอสมุด มีส่วนร่วมในการดำเนินการป้องกันอัคคีภัย ระงับอัคคีภัย รู้จักวิธีอพยพ และช่วยเหลือผู้ประสบภัย หากเกิดอัคคีภัยได้อย่างมีประสิทธิภาพ
- ๕.๒ เพื่อกระตุ้นให้บุคลากรของสำนักหอสมุด ตระหนักถึงภัยอันเกิดจากอัคคีภัย และให้ความรู้เกี่ยวกับการป้องกันอัคคีภัย การใช้เครื่องมือดับเพลิง และการอพยพออกจากอาคาร
- ๕.๓ เพื่อเป็นการลดความเสียหายต่อทรัพย์สินทางราชการ ตลอดจนการบาดเจ็บทุพพลภาพ หรือเสียชีวิต

๖. ตัวชี้วัด

- ๖.๑ ตัวชี้วัด* (KPIs ของกลยุทธ์)
ร้อยละของจำนวนบุคลากรได้รับการพัฒนาความรู้ ความสามารถ และทักษะในการทำงานต่อบุคลากรทั้งหมด
- ๖.๒ ตัวชี้วัด* (KPIs ของโครงการ)
 - ๖.๒.๑ บุคลากรสำนักหอสมุดที่เข้าร่วมโครงการ ร้อยละ ๘๐ ของกลุ่มเป้าหมาย

๗. เป้าหมาย

ชื่อกิจกรรม	ต.ค. ๖๓- มี.ค. ๖๔	เม.ย. – ก.ย. ๖๔	รวมทั้งปี
การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการป้องกัน และ ระงับอัคคีภัย หลักสูตร “การดับเพลิงขั้นต้น การ ฝึกซ้อมดับเพลิง และการอพยพหนีไฟ”		๑	๑

๘. วัน เวลา และสถานที่

วันศุกร์ที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๔ ระหว่างเวลา ๘.๓๐ น. – ๑๒.๐๐ น.

ผ่านระบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ Zoom และ จุฬารวมพล บริเวณลานด้านหน้าสำนักหอสมุด

๙. กลุ่มเป้าหมาย

๙.๑ ข้าราชการ ลูกจ้างประจำ พนักงานมหาวิทยาลัยประจำ พนักงานมหาวิทยาลัยชั่วคราว (ส่วนงาน)
ที่ปฏิบัติงานภายในอาคารสำนักหอสมุด จำนวน ๑๐๐ คน

๑๐. วิธีการฝึกอบรม

๑๐.๑	ภาคบรรยาย	การป้องกันและระงับอัคคีภัย การปฐม พยาบาล และการเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัย	เวลา ๘.๐๐ - ๑๑.๒๕ น.
๑๐.๒	ภาคปฏิบัติ	ฝึกการใช้เครื่องมือดับเพลิง และฝึกซ้อม การอพยพหนีไฟ	เวลา ๑๑.๒๕ – ๑๒.๐๐ น.

๑๑. วิทยากร

วิทยากรจากงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย เทศบาลนครเชียงใหม่

๑๒. แหล่งงบประมาณ

๑๒.๑ ห้องสมุดกลาง

๑๒.๑.๑ การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการป้องกัน และระงับอัคคีภัย

หลักสูตร “การดับเพลิงขั้นต้น การฝึกซ้อมดับเพลิง และการอพยพหนีไฟ”

ก. งบประมาณแผ่นดินปี ๒๕๖๔

แผนงาน.....

หมวด ตอบแทน.....บาท

ใช้สอย.....บาท

วัสดุ.....บาท

เงินอุดหนุน.....บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น.....บาท

ข. งบประมาณเงินรายได้ปี ๒๕๖๔

แผนงาน.....ร/บพ/บพ/ทป/ตชว.....

หมวด ตอบแทน.....๖,๐๐๐.-.....บาท

ใช้สอย.....๒๑,๐๐๐.-บาท

วัสดุ..... ๘,๐๐๐.-บาท

เงินอุดหนุน.....-.....บาท

รวมเป็นเงินทั้งสิ้น...๓๓,๖๐๐.- บาท

ค. อื่นๆ (ระบุแหล่งงบประมาณ)..... บาท

๑.๒ ประมาณการค่าใช้จ่าย

๑)	ค่าตอบแทนวิทยากร	๖,๐๐๐.-	บาท
๒)	ค่าเลี้ยงอาหารกลางวัน	๑๕,๐๐๐.-	บาท
๓)	ค่าอาหารว่างและเครื่องดื่ม เข้า-บ่าย	๓,๖๐๐.-	บาท
๔)	ค่าวัสดุฝึกอบรม		
	- ค่าผงเคมีดับเพลิง	๕,๐๐๐.-	บาท
	- ค่าแก๊สหุงต้ม	๑,๐๐๐.-	บาท
	- ค่าอุปกรณ์จำลองการเกิดกลุ่มควัน	๑,๐๐๐.-	บาท
	- ค่าจัดทำเกียรติบัตรผู้ผ่านการฝึกอบรม	๒,๐๐๐.-	บาท
	- ค่าของรางวัลเข้าร่วมกิจกรรมตอบคำถาม (รางวัลของสำนักหอสมุด)		
	รวม	๓๓,๖๐๐.-	บาท

๑๓. ผลที่คาดว่าจะได้รับ

- ๑๓.๑ บุคลากรมีความรู้ถึงสาเหตุ และวิธีการป้องกันอัคคีภัย
- ๑๓.๒ บุคลากรสามารถเลือกใช้เครื่องมือดับเพลิงได้อย่างถูกต้องกับชนิดของเพลิง
- ๑๓.๓ เมื่อเกิดเพลิงไหม้สามารถระงับเพลิงขึ้นต้นได้ ตลอดจนช่วยเหลืออพยพ
ผู้ใช้บริการออกจากอาคารได้อย่างรวดเร็วและมีประสิทธิภาพ
- ๑๓.๔ สามารถลดความเสียหายต่อทรัพย์สินทางราชการ ตลอดจนการบาดเจ็บ ทุพพลภาพและ
เสียชีวิตของผู้เกี่ยวข้อง

ที่ อว ๘๓๙๔(๕)/๑๑๑๗

สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
๒๓๙ ถนนห้วยแก้ว เชียงใหม่ ๕๐๒๐๐

๖๗ กรกฎาคม ๒๕๖๔

เรื่อง ขอความอนุเคราะห์วิทยากรให้ความรู้บรรยายและฝึกปฏิบัติการป้องกันและระงับอัคคีภัย

เรียน นายกเทศมนตรีนครเชียงใหม่

สิ่งที่ส่งมาด้วย โครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการป้องกัน และระงับอัคคีภัย หลักสูตร
“การดับเพลิงขั้นต้น การฝึกซ้อมดับเพลิง และการอพยพหนีไฟ”

ด้วยสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ กำหนดจัดโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัย หลักสูตร “การดับเพลิงขั้นต้น การฝึกซ้อมดับเพลิงและฝึกซ้อมแผนอพยพหนีไฟ” ในวันศุกร์ที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๔ ระหว่างเวลา ๘.๓๐ – ๑๖.๓๐ น. ณ สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ทั้งนี้ ได้ประสานงานรายละเอียดและวิธีการดำเนินการ กับสำนักงานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย จังหวัดเชียงใหม่เบื้องต้นแล้ว นั้น

เพื่อให้การฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัยฯ เป็นไปตามกฎกระทรวง และมติคณะรัฐมนตรี ดังนั้น สำนักหอสมุด จึงขอความอนุเคราะห์วิทยากรจากหน่วยงานของท่าน เพื่อบรรยายให้ความรู้ วิธีปฏิบัติในการป้องกัน การระงับอัคคีภัย และเตรียมความพร้อมกรณีที่มีอุบัติเหตุเกิดขึ้นแก่บุคลากรสำนักหอสมุดในวัน เวลา และสถานที่ดังกล่าวข้างต้น

จึงเรียนมาเพื่อโปรดพิจารณาให้ความอนุเคราะห์ด้วย จะเป็นพระคุณยิ่ง

ขอแสดงความนับถือ

(นางสาววรารักษ์ พัฒนเกียรติพงศ์)

ผู้อำนวยการสำนักหอสมุด

งานบริหารทั่วไป

โทร. ๐-๕๓๙๔-๔๕๐๖

โทรสาร : ๐-๕๓๒๒-๒๗๖๖

๒๓.๙.๖๔
๒๓
๒๒.๙.๖๔

กำหนดการ

ชื่อโครงการ การฝึกอบรมเกี่ยวกับการป้องกัน และระงับอัคคีภัย
หลักสูตร “การดับเพลิงขั้นต้น การฝึกซ้อมดับเพลิง และการอพยพหนีไฟ”

วันศุกร์ที่ 6 สิงหาคม 2564 เวลา 09.00 - 12.00 น.

ผ่านระบบสื่ออิเล็กทรอนิกส์ Zoom และ จุฬารวมพล บริเวณลานด้านหน้าสำนักหอสมุด

เวลา 08.30 – 08.45 น.	ลงทะเบียน
เวลา 08.45 – 09.00 น.	ผู้อำนวยการสำนักหอสมุด กล่าวต้อนรับผู้เข้าร่วมอบรมและเปิดการอบรม
เวลา 09.00 – 09.45 น.	บรรยายเรื่อง : การป้องกันและระงับอัคคีภัย - ทฤษฎีการเกิดเพลิงไหม้ - การแบ่งประเภทของเพลิง - จิตวิทยาเมื่อเกิดเพลิงไหม้ - การป้องกันแหล่งกำเนิดของการเกิดไฟ วิทยากรโดย นายยรรยง พินิจวงศ์ ผู้ช่วยหัวหน้างานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัย
เวลา 09.45 – 10.30 น.	บรรยายเรื่อง : การป้องกันและระงับอัคคีภัย - วิธีการดับเพลิงประเภทต่าง ๆ - ความรู้เรื่องเครื่องดับเพลิงเคมี - ความรู้เกี่ยวกับอุปกรณ์ดับเพลิงในอาคาร - การใช้อุปกรณ์คุ้มครองส่วนบุคคลที่ใช้ในการดับเพลิง วิทยากรโดย นายธันวา บุญตัน ผู้ช่วยหัวหน้าสถานีดับเพลิงเทศบาล
เวลา 10.30 – 11.15 น.	บรรยายเรื่อง : การปฐมพยาบาล และการเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัย - การปฐมพยาบาล - การเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัย วิทยากรโดย นายเสถียร ทาธง ครูฝึก งานป้องกันและบรรเทาสาธารณภัยฯ นายฤทธิชัย พัฒโนดม ผู้ช่วยหัวหน้าศูนย์วิทยุสื่อสารหน่วยเทศบาล
เวลา 11.15 – 11.25 น.	- กิจกรรมตอบคำถามลุ้นรางวัล
เวลา 11.25 – 12.00 น.	- ฝึกการใช้เครื่องมือดับเพลิง และฝึกซ้อมการอพยพหนีไฟ ณ จุฬารวมพล บริเวณลานด้านหน้าสำนักหอสมุด โดยปฏิบัติตามคำสั่งคณะกรรมการโรคติดต่อจังหวัดเชียงใหม่ที่ 99/2564 มาตรการควบคุมการจัดกิจกรรมรวมคนจำนวนมาก - ประเมินประสิทธิภาพของการให้ความรู้ ความเข้าใจ และการใช้อุปกรณ์ - ปิดการฝึกอบรม

หมายเหตุ: 1) กำหนดการอาจมีการเปลี่ยนแปลงตามความเหมาะสม

2) ให้บุคลากรที่มาปฏิบัติงานภายในอาคารสำนักหอสมุด ในวันดังกล่าว เข้าร่วมการฝึกซ้อมการใช้
เครื่องมือดับเพลิง และฝึกซ้อมการอพยพหนีไฟ

คำสั่ง สำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
เรื่อง การแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ป้องกันอัคคีภัยภายในสำนักหอสมุด
มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

คำสั่งสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ที่ ๐๔๐/๒๕๖๔

เรื่อง การแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ป้องกันอัคคีภัยภายในสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่

ด้วยสำนักหอสมุด กำหนดจัดทำโครงการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการป้องกัน และระงับอัคคีภัย หลักสูตร “การดับเพลิงขั้นต้น และหลักสูตรการฝึกซ้อมดับเพลิง” เพื่อให้บุคลากรได้รับความรู้ ความเข้าใจ วิธีปฏิบัติในการป้องกัน การระงับอัคคีภัย และเตรียมความพร้อมกรณีที่มีอุบัติเหตุเกิดขึ้น และการอพยพผู้ให้บริการออกจากอาคาร กรณีเกิดอัคคีภัยและแผ่นดินไหว ในวันที่ ๖ สิงหาคม ๒๕๖๔ นั้น

เพื่อให้การฝึกอบรมและเตรียมความพร้อมของเจ้าหน้าที่ ในการป้องกันอัคคีภัย การอพยพช่วยเหลือผู้ประสบภัย เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๔๐ มาตรา ๗๔ วรรค ๖ แห่งพระราชบัญญัติมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ พ.ศ. ๒๕๕๑ ข้อ ๑๐ แห่งข้อบังคับมหาวิทยาลัยเชียงใหม่ ว่าด้วย ชื่อตำแหน่ง คุณสมบัติเฉพาะตำแหน่ง วาระการดำรงตำแหน่ง การพ้นจากตำแหน่ง และอำนาจและหน้าที่ของรองอธิการบดี ผู้ช่วยอธิการบดี หัวหน้าส่วนงาน รองหัวหน้าส่วนงาน และตำแหน่งบริหารอื่น ในส่วนงานวิชาการและส่วนงานอื่น พ.ศ. ๒๕๕๔ จึงได้กำหนดขอบเขตหน้าที่ และความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ป้องกันอัคคีภัยไว้ ดังต่อไปนี้

๑. ฝ่ายสนับสนุนและอำนวยการการป้องกันอัคคีภัย มีหน้าที่ ให้การสนับสนุนงบประมาณในการจัดหาวัสดุครุภัณฑ์ในการป้องกันและการดับเพลิง อำนวยการการดับเพลิงและประสานงานกับหน่วยงานดับเพลิงของมหาวิทยาลัย และเทศบาลนครเชียงใหม่ ประกอบด้วย

๑.๑	นางสาววรารักษ์ พัฒนเกียรติพงศ์	ที่ปรึกษา และ ผู้อำนวยการการป้องกันอัคคีภัย
๑.๒	นางวัลลภา เตชะวัชรกุล	ประธาน
๑.๓	นายธนะพันธุ์ การคนชื่อ	รองประธาน
๑.๔	นางกชพร ศรีพรรณ	กรรมการ
๑.๕	นางอรพรรณ การคนชื่อ	กรรมการ
๑.๖	นายปราชญ์ สงวนศักดิ์	กรรมการ
๑.๗	นางสาวฐิติรัตน์ ดันติวัฒน์	กรรมการ

๒. หน่วยดับเพลิงหลัก มีหน้าที่

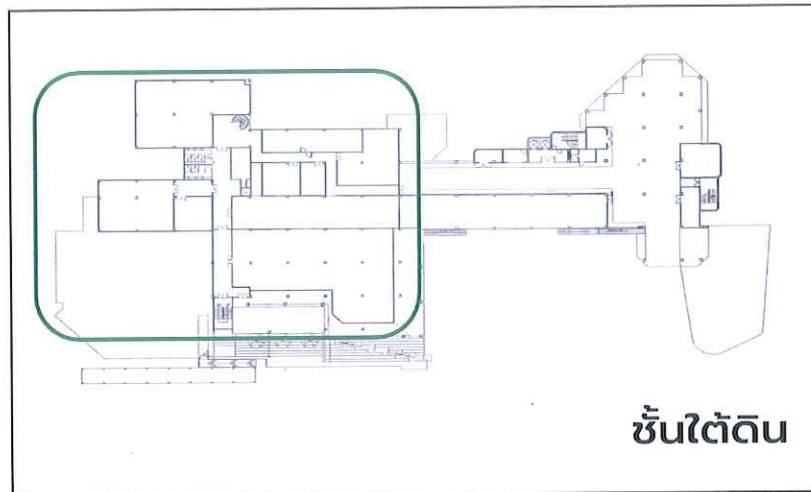
- ๒.๑ จัดกำลังเจ้าหน้าที่และวัสดุเครื่องมือดับเพลิงให้พร้อมใช้งาน สามารถเข้าช่วยเหลือสนับสนุนจุดที่เกิดเพลิงไหม้ได้ทันที
- ๒.๒ จัดเตรียมรถรับผู้บาดเจ็บส่งโรงพยาบาล
- ๒.๓ แจ้งหน่วยดับเพลิงเทศบาล หรืออื่นๆ โดยพิจารณาตามความเหมาะสมของสถานการณ์ขณะนั้น

เจ้าหน้าที่ประจำหน่วย ประกอบด้วย

๑.	นางสาวฐิติรัตน์ ตันตวิวัฒน์	ทำหน้าที่ พิจารณาแจ้ง รปภ. มช. หน่วยดับเพลิงเทศบาล หรืออื่น ๆ ตามความเหมาะสมของสถานการณ์ขณะนั้น และแจ้งผู้อำนวยการสำนักหอสมุด
๒.	นายวัชรินทร์ บุญมา	ทำหน้าที่ รอรับเจ้าหน้าที่ดับเพลิงในการเข้าพื้นที่
๓.	นายพจน์ แสนคติ	ทำหน้าที่ จัดกำลังเจ้าหน้าที่ และเครื่องมือดับเพลิง
๔.	นายชาติรี พูลสุภา	ทำหน้าที่ กวดขันสัญญาณเตือนภัย
๕.	นายวัชร ทอทยอด	ทำหน้าที่ ดับเพลิง
๖.	นายวิชัย บุญแรง	
๗.	นายอนุวัตร มียะ	
๘.	นายเกรียงศักดิ์ ถาดง	
๙.	นายกนกศักดิ์ ตรุณ	
๑๐.	นายสุรียา หวลสัตย์	
๑๑.	นายเสกสรร สิงห์คราช	
๑๒.	นายวิชนน วศินเมธากูร	
๑๓.	นายปราชญ์ สงวนศักดิ์	
๑๔.	นายกวิณัช สิงห์ปัน	
๑๕.	นายเกรียงไกร ชัยมินทร์	
๑๖.	นายไพบูลย์ ออประยูร	
๑๗.	นายปิยะบุตร ปัญญาดี	
๑๘.	นายธนະพันธุ์ การคนชื่อ	
๑๙.	นายจักรพันธ์ ปัญจะเรือง	ทำหน้าที่ เปิดประตูฉุกเฉิน
๒๐.	นางสาวรุ่งสินี เขียวงาม	ทำหน้าที่ ประสานงานและควบคุมการใช้รถยนต์
๒๑.	นางสาวนิษฐา ไชยพันธุ์	ทำหน้าที่ แทนกรณีนางสาวรุ่งสินี เขียวงาม ไม่อยู่
๒๒.	นายสมบุรณ์ บัวหนา	ทำหน้าที่ ขับรถนำผู้บาดเจ็บส่งโรงพยาบาล
๒๓.	นายสุรินทร์ เทพยศ	

๓. หน่วยปฏิบัติการดับเพลิงและแจ้งเหตุประจำชั้นใต้ดิน มีหน้าที่

- ๓.๑ แจ้งเหตุให้หน่วยดับเพลิงหลัก หมายเลข ๔๔๕๓๒ ๔๔๕๒๔ ๔๔๕๓๐
- ๓.๒ ดับเพลิง
- ๓.๓ ผู้นำและอพยพ
- ๓.๔ รับผิดชอบพื้นที่ชั้นใต้ดินทั้งหมด

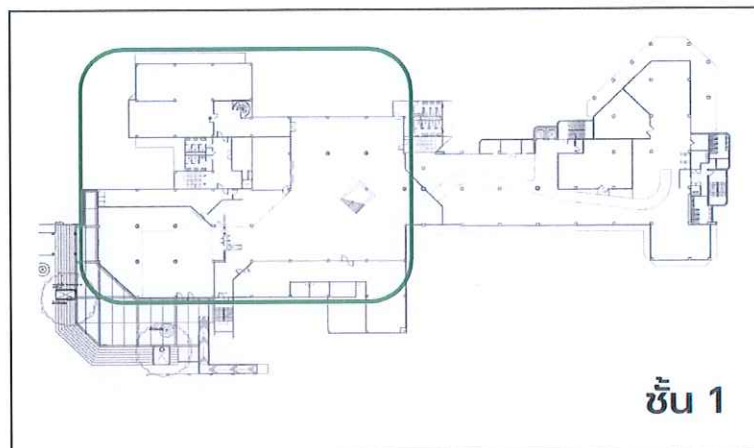
เจ้าหน้าที่ประจำหน่วย ประกอบด้วย

๑.	นางสาวหวานใจ เจริญเมือง	ทำหน้าที่ โทรศัพท์แจ้งเหตุที่ หมายเลข ๔๔๕๓๒ ๔๔๕๒๔ ๔๔๕๓๐ และผู้ตามอพยพ
๒.	นายสุริยา ทวลสัตย์	ทำหน้าที่ ดับเพลิง
๓.	นายเสกสรร สิงห์คราษ	
๔.	นางเพชรรัตน์ หนูนิ่ม	ทำหน้าที่ ผู้นำและอพยพผู้ให้บริการ

๔. หน่วยปฏิบัติการดับเพลิงและแจ้งเหตุประจำชั้นที่ ๑ แบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม คือ

๔.๑ กลุ่ม ๑ ชั้น ๑ อาคาร ๑มีหน้าที่

- ๔.๑.๑ แจ้งเหตุให้หน่วยดับเพลิงหลัก หมายเลข ๔๔๕๓๒ ๔๔๕๒๔ ๔๔๕๓๐
- ๔.๑.๒ ดับเพลิง
- ๔.๑.๓ ประกาศแจ้งเหตุฉุกเฉินทางเสียงตามสาย
- ๔.๑.๔ ผู้นำอพยพ
- ๔.๑.๕ อพยพผู้ให้บริการ
- ๔.๑.๖ ผู้ตามอพยพ
- ๔.๑.๗ รับผิดชอบพื้นที่ห้องโถง เคาน์เตอร์ยืม-คืน ห้องทำงานบริการสารสนเทศ ห้องทำงานงานวิเคราะห์ทรัพยากรสารสนเทศ บริเวณช่วยการค้นคว้า และบริเวณชั้นหนังสือทั่วไปภาษาไทย

เจ้าหน้าที่ประจำหน่วย ประกอบด้วย

๑.	นางนงคณุช	สิทธิราช	ทำหน้าที่ โทรศัพท์แจ้งเหตุที่
๒.	นางสาวฉันทษา	สีแดง	หมายเลข ๔๔๕๓๒ ๔๔๕๒๔ ๔๔๕๓๐
๓.	นายอนุวัตร	มียะ	ทำหน้าที่ ดับเพลิง
๔.	นางนิตยา	อินทรส	ทำหน้าที่ เป็นผู้ประกาศแจ้งเหตุทางเสียงตามสาย
๕.	นางสาวพนัสดา	ยอดทองกลาง	
๖.	นางสาวศุภวรรณ	อาจกล้า	ทำหน้าที่ ผู้นำอพยพ
๗.	นางคัทลียา	ปริขานี	ทำหน้าที่ อพยพผู้ให้บริการ
๘.	นางสาวญากันต์ณัฐ	เย็นสถิตย์	
๙.	นางสาวสุริยวรรณ	สรรพสิงห์	
๑๐.	นางสาวระวีวรรณ	บุญรอด	
๑๑.	นางสาวพัชรินทร์	เป็งปิง	ทำหน้าที่ ผู้ตามอพยพ

๔.๒ กลุ่ม ๒ ชั้น ๑ อาคาร ๒ มีหน้าที่

๔.๒.๑ แจ้งเหตุให้หน่วยดับเพลิงหลัก หมายเลข ๔๔๕๓๒ ๔๔๕๒๔ ๔๔๕๓๐

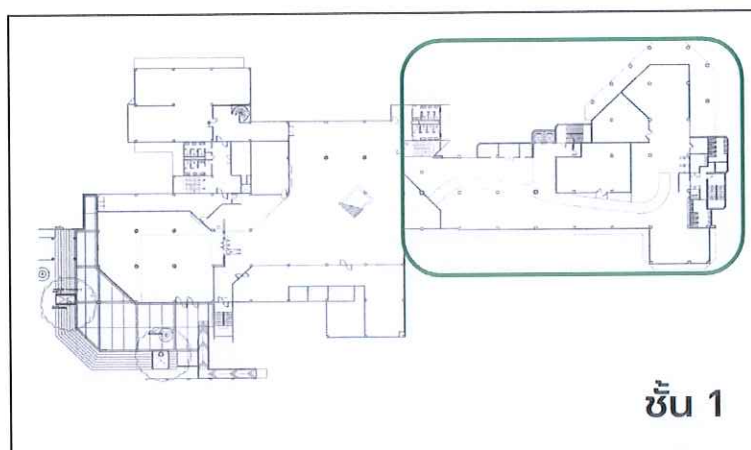
๔.๒.๒ ดับเพลิง

๔.๒.๓ ผู้นำอพยพ

๔.๒.๔ อพยพผู้ให้บริการ

๔.๒.๕ ผู้ตามอพยพ

๔.๒.๖ รับผิดชอบพื้นที่ ห้องทำงานงานบริการสารสนเทศ ห้องบริการ World Wide Web
ห้องฝึกอบรม บริเวณที่นั่งอ่านและชั้นหนังสืออ้างอิง

เจ้าหน้าที่ประจำหน่วย ประกอบด้วย

๑.	นางสาวประกายดาว ศรีโมรา	ทำหน้าที่ โทรศัพท์แจ้งเหตุที่
๒.	นางสาวอรณุศา จันทรแก้ว	หมายเลข ๔๔๕๓๒ ๔๔๕๒๔ ๔๔๕๓๐
๓.	นายวิชชนน วศินเมธากูร	ทำหน้าที่ ดับเพลิง
๔.	นางสาวสุรินทรา หล้าสกุล	ทำหน้าที่ ผู้นำอพยพ
๕.	นางสาวอันธิวา ภักดีภัทรากกร	ทำหน้าที่ อพยพผู้ให้บริการ
๖.	นางสาวอมรรัตน์ อมรขนาภิวัฒน์	
๗.	นางอุไร เสี่ยงเพราะ	
๘.	นางพิมพ์วิไล ศรีคำมูล	
๙.	นางสาวพัทรา พนมมิตร	ทำหน้าที่ ผู้ตามอพยพ

๕. หน่วยปฏิบัติการดับเพลิงและแจ้งเหตุประจำชั้นที่ ๒ แบ่งออกเป็น ๒ กลุ่มคือ

๕.๑ กลุ่ม ๑ ชั้น ๒ อาคาร ๑ มีหน้าที่

๕.๑.๑ แจ้งเหตุให้หน่วยดับเพลิงหลัก หมายเลข ๔๔๕๓๒ ๔๔๕๒๔ ๔๔๕๓๐

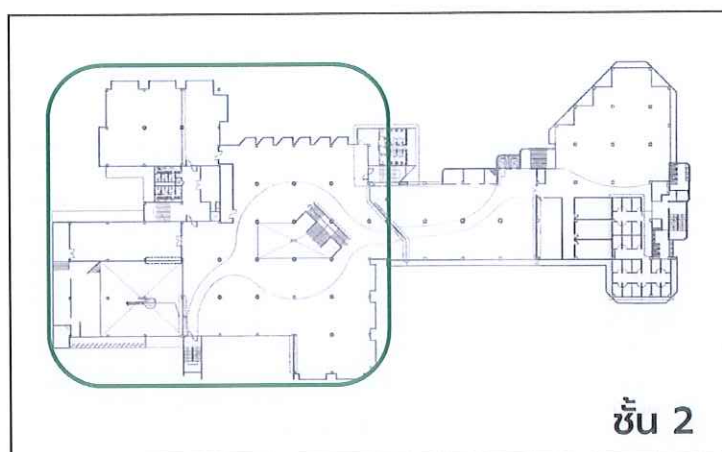
๕.๑.๒ ดับเพลิง

๕.๑.๓ ผู้นำอพยพ

๕.๑.๔ อพยพผู้ให้บริการ

๕.๑.๕ ผู้ตามอพยพ

๕.๑.๖ รับผิดชอบพื้นที่ ห้องทำงานวารสาร ห้องวารสารล่วงหน้า บริเวณที่นั่งอ่าน
ชั้นวารสารภาษาไทย วารสารประเภทดัชนีและสาระสังเขป ชั้นวารสารภาษา
ต่างประเทศ ชั้นสิ่งพิมพ์รัฐบาลไทย คู่มือมหาวิทยาลัย แฟ้มข้อมูลเฉพาะเรื่อง
มาตรฐานอุตสาหกรรม (มอก.) และห้องวิทยานิพนธ์ นวนิยาย เรื่องสั้น หนังสือ
ได้รับรางวัล

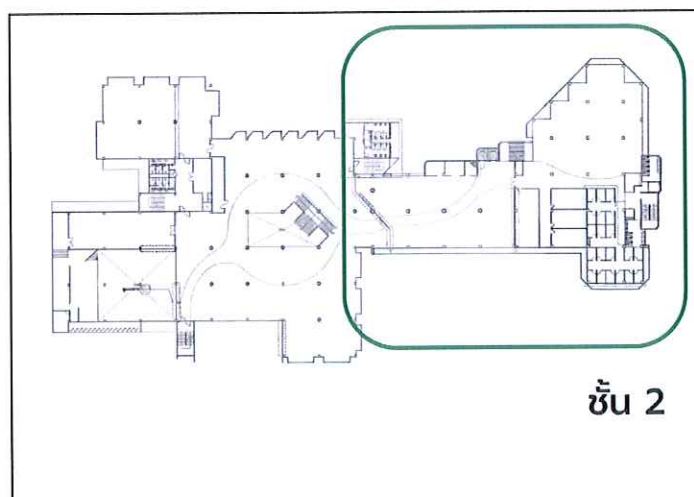

เจ้าหน้าที่ประจำหน่วย ประกอบด้วย

๑.	นางศศิประภา แสงพงษ์ชัย	ทำหน้าที่ โทรศัพท์แจ้งเหตุที่ หมายเลข ๔๔๕๓๒ ๔๔๕๒๔ ๔๔๕๓๐
๒.	นายเกรียงศักดิ์ ถาดง	ทำหน้าที่ ดับเพลิง
๓.	นางนันทยา ปิ่นเที่ยร	ทำหน้าที่ ผู้นำอพยพ
๔.	นางสาววิญญาพัชญ์ ญาณะคำ	ทำหน้าที่ อพยพผู้ใช้บริการ
๕.	นางสาวจามจรี จิโนสวัสดิ์	
๖.	นางอภริสสิกาณ์ เวชพร	ทำหน้าที่ ผู้ตามอพยพ

๕.๒ กลุ่ม ๒ ชั้น ๒ อาคาร ๒มีหน้าที่

- ๕.๒.๑ แจ้งเหตุให้หน่วยดับเพลิงหลัก หมายเลข ๔๔๕๓๒ ๔๔๕๒๔ ๔๔๕๓๐
- ๕.๒.๒ ดับเพลิง
- ๕.๒.๓ ผู้นำอพยพ
- ๕.๒.๔ อพยพผู้ใช้บริการ
- ๕.๒.๕ ผู้ตามอพยพ
- ๕.๒.๖ รับผิดชอบพื้นที่ห้องค้นคว้าบุคคล ห้องค้นคว้ากลุ่ม ห้องบริการ Online Databases หนังสือพิมพ์ฉบับปัจจุบัน และบริเวณ Group Discussion Zone

เจ้าหน้าที่ประจำหน่วย ประกอบด้วย

๑.	นางศศิประภา แสงพงษ์ชัย	ทำหน้าที่ โทรศัพท์แจ้งเหตุที่ หมายเลข ๔๔๕๐๕ ๔๔๕๒๔ ๔๔๕๓๐
๒.	นายกนกศักดิ์ ดรณ	ทำหน้าที่ ดับเพลิง
๓.	นางสาวธันทิวา ภักดีภัทรากร	ทำหน้าที่ ผู้นำอพยพ
๔.	นางสาวนพมาศ จันทรพิทักษ์	ทำหน้าที่ อพยพผู้ให้บริการ
๕.	นางสาวชิดชนก เจริญสุข	
๖.	นางอภิรติภาณ์ เวชพร	ทำหน้าที่ ผู้ตามอพยพ

๖. หน่วยปฏิบัติการดับเพลิงและแจ้งเหตุประจำชั้น ๓ แบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม คือ

๖.๑ กลุ่ม ๑ ชั้น ๓ อาคาร ๑ มีหน้าที่

๖.๑.๑ แจ้งเหตุให้หน่วยดับเพลิงหลัก หมายเลข ๔๔๕๓๒ ๔๔๕๒๔ ๔๔๕๓๐

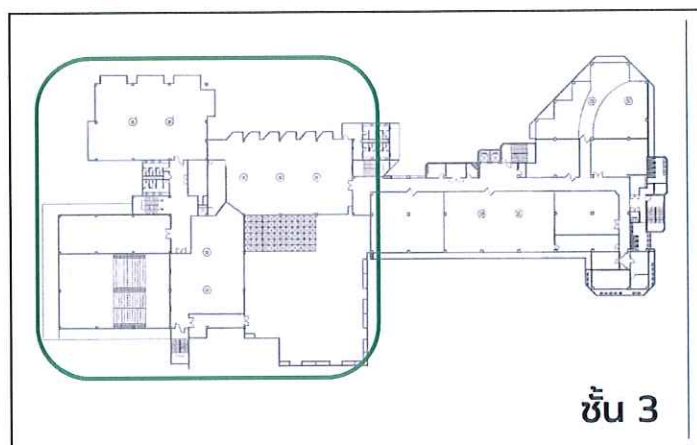
๖.๑.๒ ดับเพลิง

๖.๑.๓ ผู้นำอพยพ

๖.๑.๔ อพยพผู้ให้บริการ

๖.๑.๕ ผู้ตามอพยพ

๖.๑.๖ รับผิดชอบพื้นที่บริเวณที่นั่งอ่าน และชั้นหนังสือทั่วไปภาษาต่างประเทศทั้งหมด พื้นที่ชั้น ๓ อาคารเดิมทั้งหมด

เจ้าหน้าที่ประจำหน่วย ประกอบด้วย

๑.	นายเกรียงศักดิ์ ถาดง	ทำหน้าที่ โทรศัพท์แจ้งเหตุที่ หมายเลข ๔๔๕๓๒ ๔๔๕๒๔ ๔๔๕๓๐
๒.	นายปิยะบุตร ปัญญาดี	ทำหน้าที่ ดับเพลิง
๓.	นางวรรณ อุ่นเมืองอินทร์	ทำหน้าที่ ผู้นำอพยพ
๔.	นางสาวอาภินันท์ ศรีมา	ทำหน้าที่ อพยพผู้ให้บริการ
๕.	นางสาวชนิษฐา ไชยพันธุ์	
๖.	นางสาวธัญชนก ศศิธร	ทำหน้าที่ ผู้ตามอพยพ

๖.๒ กลุ่ม ๒ ชั้น ๓ อาคาร ๒ มีหน้าที่

๖.๒.๑ แจ้งเหตุให้หน่วยดับเพลิงหลัก หมายเลข ๔๔๕๓๒ ๔๔๕๒๔ ๔๔๕๓๐

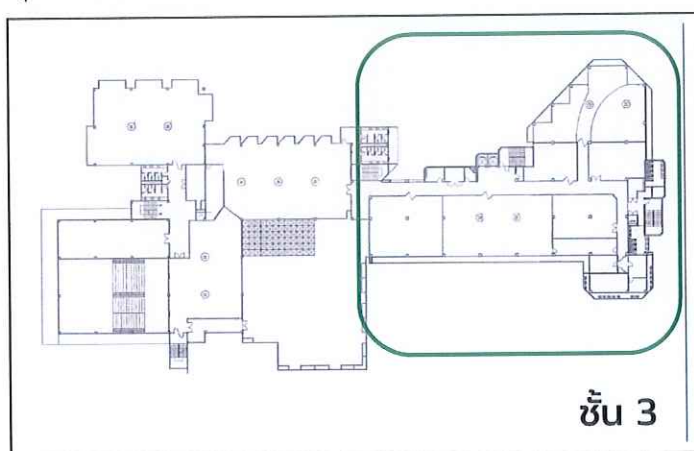
๖.๒.๒ ดับเพลิง

๖.๒.๓ ผู้นำอพยพ

๖.๒.๔ อพยพผู้ให้บริการ

๖.๒.๕ ผู้ตามอพยพ

๖.๒.๖ รับผิดชอบพื้นที่ ห้องทำงานงานโสตทัศนศึกษา ห้องบริการโสตทัศนวัสดุและโสตทัศนอุปกรณ์ ห้องบริการ Media Center ห้องเก็บ Master สื่อโสต ห้องMini Theatre ห้องผลิตสื่อ ห้องควบคุมเสียง ห้องเก็บอุปกรณ์ และห้องศาสตราจารย์ สุกิจ นิมมานเหมินท์

เจ้าหน้าที่ประจำหน่วย ประกอบด้วย

๑.	นายเกรียงศักดิ์ ถาดง	ทำหน้าที่ โทรศัพท์แจ้งเหตุที่ หมายเลข ๔๔๕๓๒ ๔๔๕๒๔ ๔๔๕๓๐ และผู้ตามอพยพ
๒.	นายปราชญ์ สงวนศักดิ์	ทำหน้าที่ ดับเพลิง
๓.	นายวสุ ละอองศรี	ทำหน้าที่ ผู้นำอพยพ
๔.	นางสาวกุลประวีณ์ พรหมอารีย์	ทำหน้าที่ อพยพผู้ให้บริการ
๕.	นางสาวรุ่งสินี เขียวงาม	

๗. หน่วยปฏิบัติการดับเพลิงและแจ้งเหตุประจำชั้น ๔ แบ่งออกเป็น ๒ กลุ่ม คือ

๗.๑ กลุ่ม ๑ ชั้น ๔ อาคาร ๑ มีหน้าที่

๗.๑.๑ แจ้งเหตุให้หน่วยดับเพลิงหลัก หมายเลข ๔๔๕๓๒ ๔๔๕๒๔ ๔๔๕๓๐

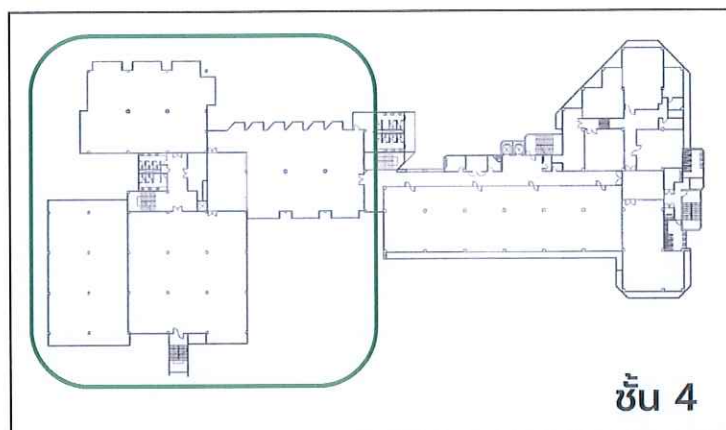
๗.๑.๒ ดับเพลิง

๗.๑.๓ ผู้นำอพยพ

๗.๑.๔ อพยพผู้ให้บริการ

๗.๑.๕ ผู้ตามอพยพ

๗.๑.๖ รับผิดชอบพื้นที่ห้องทำงานงานศูนย์สารสนเทศภาคเหนือ ห้องบริการข้อมูลภาคเหนือ ห้องเก็บหนังสือหายาก และห้องเก็บเอกสารด้านทิศตะวันตกทั้งหมด

เจ้าหน้าที่ประจำหน่วย ประกอบด้วย

๑.	นางกาญจณี จันทร์บุญเรือง	ทำหน้าที่ โทรศัพท์แจ้งเหตุที่ หมายเลข ๔๔๕๓๒ ๔๔๕๒๔ ๔๔๕๓๐ และผู้ตามอพยพ
๒.	นายเกรียงไกร ชัยมินทร์	ทำหน้าที่ ดับเพลิง
๓.	นางสาวจุฑามาศ บัวเงา	ทำหน้าที่ ผู้นำอพยพ
๔.	นางญาณวดี พงศาگلวัชร	ทำหน้าที่ อพยพผู้ให้บริการ

๗.๒ กลุ่ม ๒ ชั้น ๔ อาคาร ๒ มีหน้าที่

๗.๒.๑ แจ้งเหตุให้หน่วยดับเพลิงหลัก หมายเลข ๔๔๕๓๒ ๔๔๕๒๔ ๔๔๕๓๐

๗.๒.๒ ดับเพลิง

๗.๒.๓ ผู้นำอพยพ

๗.๒.๔ อพยพผู้ให้บริการ

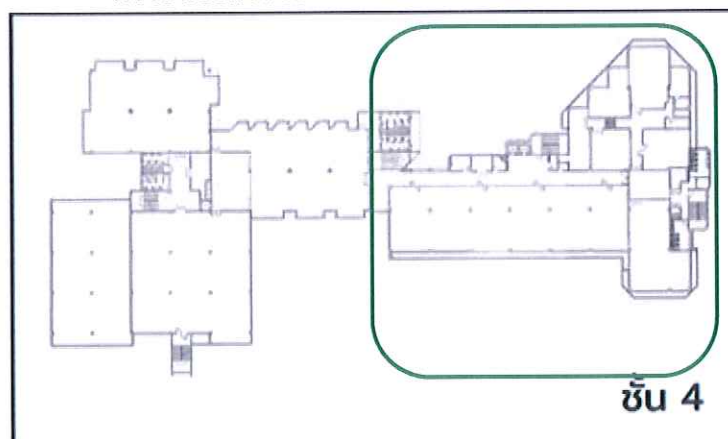
๗.๒.๕ ผู้ตามอพยพ

๗.๒.๖ รับผิดชอบพื้นที่ ห้องทำงานงานระบบคอมพิวเตอร์ ห้องเครื่องแม่ข่าย

ห้องระบบเครือข่าย ห้องซ่อมบำรุงคอมพิวเตอร์ ห้องฝึกอบรม ห้องผลิต

ไมโครฟิล์ม ห้อง Reformatting ห้อง Self Access Learning ๑ และห้อง

Note Book Area

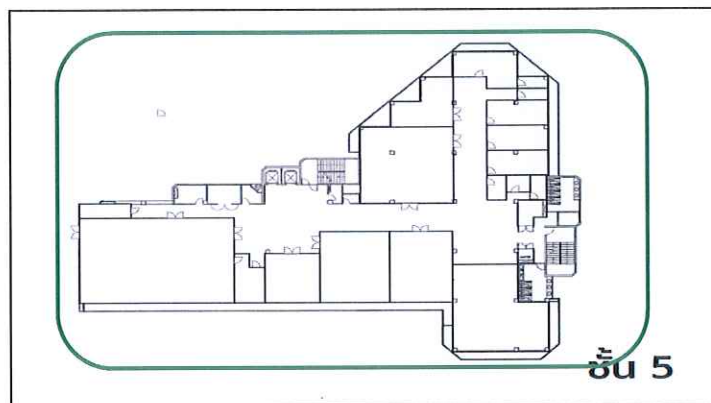

เจ้าหน้าที่ประจำหน่วย ประกอบด้วย

๑.	นายไพบูลย์	ออประยูร	ทำหน้าที่ โทรศัพท์แจ้งเหตุที่ หมายเลข ๔๔๕๓๒ ๔๔๕๒๔ ๔๔๕๓๐ และผู้ตามอพยพ
๒.	นายกวินณัช	สิงห์ปิ่น	ทำหน้าที่ ดับเพลิง
๓.	นางสาวรติยา	วีระคำ	ทำหน้าที่ ผู้นำอพยพ
๔.	นางสาวพิรพร	จันทร์แปง	ทำหน้าที่ อพยพผู้ให้บริการ
๕.	นางชไมพร	เชื่อนจินดาวงศ์	

๘. หน่วยปฏิบัติการดับเพลิงและแจ้งเหตุประจำชั้น ๕ มีหน้าที่

- ๘.๑ แจ้งเหตุให้หน่วยดับเพลิงหลัก หมายเลข ๔๔๕๓๒ ๔๔๕๒๔ ๔๔๕๓๐
- ๘.๒ ดับเพลิง
- ๘.๓ ผู้นำอพยพ
- ๘.๔ อพยพผู้เข้าร่วมประชุมในห้องประชุม ๑ ๒ และ ๓
- ๘.๕ ผู้ตามอพยพ
- ๘.๖ รับผิดชอบพื้นที่ ชั้น ๕ อาคาร ๒ ทั้งหมด

เจ้าหน้าที่ประจำหน่วย ประกอบด้วย

๑.	นางสาวณัชชา	สมปรารถนา	ทำหน้าที่ - โทรศัพท์แจ้งเหตุที่หมายเลข ๔๔๕๓๒ ๔๔๕๒๔ ๔๔๕๓๐ - ผู้ตามอพยพ
๒.	นายวัชรรา	ทองหยอด	ทำหน้าที่ ดับเพลิง
๓.	นายวิชัย	บุญแรง	
๔.	นางวชิราภรณ์	วงศ์วานิชภักดิ์	ทำหน้าที่ ผู้นำอพยพ
๕.	นางจิราภรณ์	หาบุญ	ทำหน้าที่ อพยพผู้เข้าร่วมประชุมในห้องประชุม ๑ ๒ และ ๓
๖.	นางอุทัยวรรณ	ป้อม	

๙. หน่วยปฏิบัติการดับเพลิงประจำช่วงปฏิบัติงานล่วงหน้า แบ่งออกเป็น ๒ ช่วงเวลา ดังนี้

๙.๑ วันจันทร์ – ศุกร์ ระหว่างเวลา ๑๗.๐๐ – ๒๑.๐๐ น. และระหว่างเวลา ๒๑.๐๐ – ๒๓.๓๐ น. (ช่วงก่อนสอบ) มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน ๔ คน ให้รับผิดชอบบรรจบบัณฑิตดับเพลิง ณ จุดบริเวณที่เกิดเพลิงไหม้ในทุก ๆ ชั้น และอพยพผู้ให้บริการ

เจ้าหน้าที่ประจำหน่วย ประกอบด้วย

๑.	บรรณารักษ์	ทำหน้าที่	๑) แจ้ง รปภ. มข. หน่วยดับเพลิงเทศบาลหรืออื่น ๆ ตามความเหมาะสมของสถานการณ์ขณะนั้น ๒) แจ้งผู้อำนวยการสำนักหอสมุด ๓) ประกาศแจ้งเหตุทางเสียงตามสาย
๒.	พนักงานช่าง	ทำหน้าที่	ดับเพลิง
๓.	เจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์	ทำหน้าที่	ดับเพลิง
๔.	เจ้าหน้าที่ยืม-คืน	ทำหน้าที่	แจ้งเหตุที่หมายเลข ๔๔๕๓๑ ๔๔๕๒๔ ๔๔๕๓๐ และอพยพผู้ให้บริการ

๙.๒ วันเสาร์ – อาทิตย์ ระหว่างเวลา ๑๐.๐๐ – ๑๘.๐๐ น. มีเจ้าหน้าที่ปฏิบัติงาน

ทั้งหมด ๗ คน ให้รับผิดชอบบรรจบบัณฑิตดับเพลิง ณ จุดบริเวณที่เกิดเพลิงไหม้ในทุก ๆ ชั้น

และอพยพผู้ให้บริการ

เจ้าหน้าที่ประจำกลุ่ม ประกอบด้วย

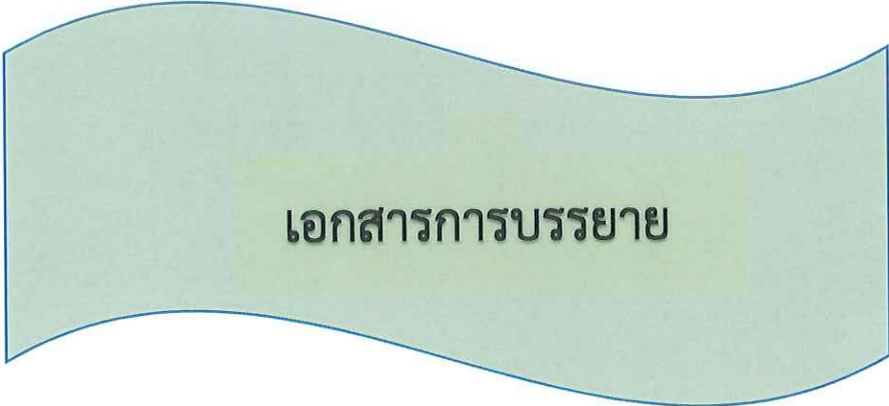
๑.	บรรณารักษ์	ทำหน้าที่	๑) แจ้ง รปภ. มข. หน่วยดับเพลิงเทศบาลหรืออื่น ๆ ตามความเหมาะสมของสถานการณ์ขณะนั้น ๒) แจ้งผู้อำนวยการสำนักหอสมุด ๓) ประกาศแจ้งเหตุทางเสียงตามสาย
๒.	เจ้าหน้าที่ยืม-คืน คนที่ ๑	ทำหน้าที่	แจ้งเหตุที่หมายเลข ๔๔๕๓๑ ๔๔๕๒๔ ๔๔๕๓๐ และอพยพผู้ให้บริการ
๓.	พนักงานช่าง	ทำหน้าที่	ดับเพลิง
๔.	เจ้าหน้าที่คอมพิวเตอร์	ทำหน้าที่	ดับเพลิง
๕.	เจ้าหน้าที่เก็บหนังสือ คนที่ ๑	ทำหน้าที่	ดับเพลิง
๖.	เจ้าหน้าที่เก็บหนังสือ คนที่ ๒	ทำหน้าที่	อพยพผู้ให้บริการ
๗.	เจ้าหน้าที่ยืม-คืน คนที่ ๒	ทำหน้าที่	อพยพผู้ให้บริการ

ทั้งนี้ตั้งแต่บัดนี้เป็นต้นไป

สั่ง ณ วันที่ ๕ สิงหาคม พ.ศ. ๒๕๖๔

(นางสาววรารักษ์ พัฒนเกียรติพงศ์)

ผู้อำนวยการสำนักหอสมุด

เอกสารบรรยาย

เอกสารประกอบการฝึกอบรมภาคทฤษฎี หลักสูตรดับเพลิงขั้นต้น

1. ทฤษฎีการเกิดเพลิงไหม้

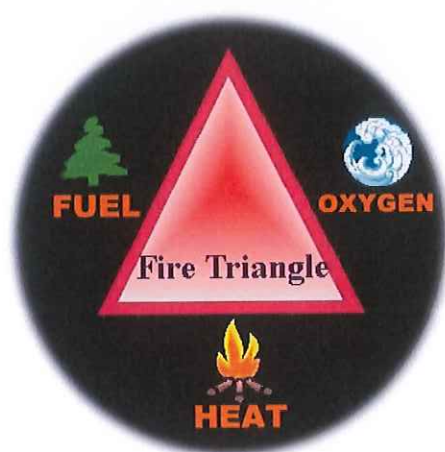
อัคคีภัย คือ อันตรายที่เกิดจากไฟ ที่ขาดการควบคุมจนเกิดการลุกลามต่อเนื่องเป็นเพลิงสร้าง ความเสียหายให้แก่ชีวิต ทรัพย์สิน ร่างกายและสิ่งแวดล้อม

องค์ประกอบของไฟ (FIRE TRIANGLE)

การเผาไหม้เป็นปฏิกิริยาคายความร้อน ซึ่งไฟจะเกิดขึ้นได้ต้องประกอบด้วยองค์ประกอบ 3 อย่าง คือ

- เชื้อเพลิง (FUEL) ซึ่งจะอยู่ในสภาพของแข็ง ของเหลว หรือแก๊ส
- ออกซิเจน (oxygen) ซึ่งจะมีอยู่ในอากาศประมาณ 21% โดยปริมาตร
- ความร้อน (HEAT) พอเพียงที่จะติดไฟได้

เมื่อมีองค์ประกอบทั้ง 3 ครบแล้วไฟจะเกิดลุกลามขึ้นและเกิดปฏิกิริยาลูกโซ่

สามเหลี่ยมของไฟ

ปฏิกิริยาลูกโซ่ (Chain Reaction) หรือการเผาไหม้อย่างต่อเนื่อง คือ ปฏิกิริยาที่เกิดจากการลุกลามติดไฟอย่างต่อเนื่อง ครอบงำที่ยังมีองค์ประกอบทั้ง 3 อย่าง หนุนเนื่องกันอยู่ ทำให้ขนาดและความรุนแรงของเพลิงเพิ่มขึ้น เมื่อรวมกัน ปริมาณและคุณสมบัติที่เหมาะสมแล้ว จะทำให้เกิดปฏิกิริยาลูกติดไฟขึ้นอย่างต่อเนื่อง แต่ถ้าขาดอย่างใดอย่างหนึ่งแล้ว ปฏิกิริยาลูกติดไฟจะไม่เกิดขึ้น

2. การแบ่งประเภทของไฟ และวิธีการดับเพลิงประเภทต่างๆ

ประเภทของไฟ (FIRE CLASSIFICATION)

ไฟแบ่งออกเป็นประเภทต่าง ๆ ตามลักษณะของเชื้อเพลิง มาตรฐาน NFPA (NATION FIRE PROTECTION ASSOCIATION) ได้ดังนี้ คือ

	- ไฟประเภท เอ (Class A) มีสัญลักษณ์เป็นรูปตัว A สีขาวหรือดำอยู่ในสามเหลี่ยมสีเขียว - ไฟประเภท A คือ ไฟที่เกิดจากเชื้อเพลิงที่มีลักษณะเป็นของแข็งเชื้อเพลิงธรรมดา เช่น ฟืน ฟาง ยาง ไม้ ผ้า กระดาษ พลาสติก ปอ หนุ่น ด้าย รวมทั้งตัวเรา - วิธีการดับเพลิง A คือการใช้น้ำหรือสารที่มีความเย็นเข้าไปช่วยลดอุณหภูมิ
	- ไฟประเภท บี (Class B) มีสัญลักษณ์เป็นรูปตัว B สีขาวหรือดำอยู่ในรูปสี่เหลี่ยมสีแดง - ไฟประเภท B คือ การติดไฟหรือการลุกไหม้ที่เกิดจากเชื้อเพลิงที่มีลักษณะเป็นของเหลวและก๊าซไวไฟ เช่น น้ำมันเชื้อเพลิง แอลกอฮอล์ ทินเนอร์ ยางมะตอย จารบี และก๊าซที่ติดไฟได้ทุกชนิด เป็นต้น - วิธีดับไฟประเภท B ที่ดีที่สุด คือ กำจัดออกซิเจนทำให้อับอากาศ โดยคลุมดับหรือใช้ถังดับเพลิงชนิดผงเคมีแห้ง ชนิดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO₂) หรือชนิดโฟม ในการฉีดคลุมปิดกั้นไม่ให้ออกซิเจนเข้าไปช่วยในการเผาไหม้
	- ไฟประเภท ซี (Class C) มีสัญลักษณ์เป็นรูป C สีขาวหรือดำ อยู่ในวงกลมสีฟ้า - ไฟประเภท C คือ การติดไฟหรือการลุกไหม้ที่เกิดจากสาเหตุไฟฟ้าลัดวงจรเชื้อเพลิงที่มีลักษณะเป็นของแข็งที่มีกระแสไฟฟ้าไหลอยู่ เช่น อุปกรณ์ไฟฟ้าทุกชนิด - วิธีดับไฟประเภท C ที่ดีที่สุด คือ การตัดวงจรกระแสไฟฟ้าก่อนแล้วจึงใช้ถังดับเพลิงชนิดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ ชนิดน้ำยาเหลวระเหยที่ไม่มีสาร CFC หรือชนิดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ (CO₂)
	- ไฟประเภท ดี (Class D) มีสัญลักษณ์เป็นรูปตัว D สีขาวหรือดำอยู่ในดาว 5 แฉกสีเหลือง - ไฟประเภท D คือไฟที่เกิดจากเชื้อเพลิงที่มีลักษณะเป็นโลหะและสารเคมีติดไฟ เช่น ผงแมกนีเซียม, บัวยูเรีย (แอมโมเนียมไนเตรด) ฯลฯ - วิธีดับไฟประเภท D ที่ดีที่สุด คือ การทำให้อับอากาศ หรือใช้สารเคมีเฉพาะ สารเคมีบางชนิดห้ามใช้น้ำเป็นอันตราย ซึ่งต้องศึกษาหาข้อมูลแต่ละชนิดของสารเคมีหรือโลหะ นั้น ๆ
	- ไฟประเภท K มีสัญลักษณ์อักษร เค - ไฟประเภท K คือ เพลิงไหม้ที่เกิดกับเครื่องครัวที่มีการปรุงอาหารโดยใช้น้ำมันพืชหรือไขมันสัตว์ ซึ่งสามารถติดไฟได้ - วิธีดับไฟประเภท K ที่ดีที่สุด คือ การทำให้อับอากาศ ทำให้ออกซิเจน ซึ่งจะมีถึงดับเพลิงชนิดพิเศษที่ใช้ดับเพลิงประเภทนี้โดยเฉพาะ

วิธีการดับเพลิงประเภทต่าง ๆ

1. การลดอุณหภูมิ (ลดความร้อน) คือ เมื่อทำให้อุณหภูมิของเชื้อเพลิงต่ำลงไปกว่าจุดวาบไฟ แม้จะมีเชื้อเพลิงหรือออกซิเจนผสมอยู่ก็จะไม่เกิดการสันดาป เพลิงก็จะสงบลง วิธีการลดอุณหภูมิหรือการลดความร้อน เป็นวิธีที่ใช้กันแพร่หลายซึ่งจะใช้น้ำทำการดับไฟ การดับโดยวิธีนี้จะทำให้เชื้อเพลิงเย็นตัวลงเพื่อลดอัตราการกลายเป็นไอเพื่อป้องกันการระเบิด เนื่องจาก OVER PRESSURE หรือทำให้ความร้อนต่ำลง

2. การกำจัดออกซิเจน โดยการปิดกั้นออกซิเจนไม่ให้ไปรวมตัวกับไอของเชื้อเพลิง เนื่องจากออกซิเจนเป็นองค์ประกอบหนึ่งของไฟ วิธีการกำจัดออกซิเจนมีหลายวิธี เช่น ฉีดน้ำหรือสาร-ปกคลุมอื่นๆ ไปคลุมผิวเชื้อเพลิงหรือฉีดแก๊สเฉื่อย เช่น ไนโตรเจน หรือคาร์บอนไดออกไซด์ไปปกคลุมบริเวณเพลิงไหม้ทำให้จำนวนออกซิเจนในอากาศมีปริมาณต่ำลง จนไม่มีการสันดาปอีกต่อไป

3. การกำจัดเชื้อเพลิง ทำได้ 3 ประการคือ

1.1 การเคลื่อนย้ายเชื้อเพลิงออก หรือการตัดทางหมุนเนื่องของเชื้อเพลิง เช่น การปิดก๊อกน้ำมันที่รั่วไหล / ปิดวาล์วของถังก๊าซ

1.2 การเคลื่อนย้ายเชื้อเพลิงที่ติดไฟออกจากกองเพลิง เช่น ขนย้ายถังน้ำมัน ถังก๊าซ สารเคมี ออกจากที่เกิดเพลิงไหม้

1.3 การทำให้ปริมาณของสิ่งที่ไหม้ไฟน้อยลง ได้แก่การแบ่งหรือแยกปริมาณของสิ่งที่ติดไฟให้เป็นกองเล็กๆเพื่อให้ดับได้โดยง่าย หรือการตีหม้อที่ไหม้ไฟให้ส่วนที่ไหม้แตกแยกออกแล้วดับได้

3. จิตวิทยาเมื่อเกิดอัคคีภัย

1. ไม่รู้ว่าจะทำอะไร

- ขาดสติ ตระหนก ตื่นกลัว
- คาดคะเนไม่ได้ เดาเหตุการณ์ไม่ถูกว่าจะแปรเปลี่ยนไปอย่างไร
- ขาดโอกาสจะตอบโต้กับเหตุการณ์ที่กำลังเป็นอยู่
- หลบเลี่ยงหลีกเลี่ยงไม่ได้ จนตรอก
- ขาดกำลังใจ ขวัญเสีย ขาดที่พึ่ง ขาดความเชื่อมั่น

2. ตกใจแล้วหนี

3. ไม่สามารถรวมคนไว้ได้

4. ไม่มีคนจะช่วยกันดับไฟ หรือมีคนช่วยดับไฟมากเกินไป ไม่เป็นระบบ

5. ไม่มีผู้สั่งการในการดับไฟ

6. ผู้สั่งการมากเกินไปไม่รู้จะฟังใคร ไม่รู้จะสั่งอย่างไร ไม่เป็นเอกภาพในการสั่งการ

7. ทุกคนสับสนในการปฏิบัติ ทำให้เสียเวลาโดยเปล่าประโยชน์

4. การป้องกันแหล่งกำเนิดของการติดไฟ

ข้อแนะนำสำหรับการดูแลป้องกันแหล่งกำเนิดของการติดไฟนั้น อาจทำได้โดยการลดความร้อนและ/หรือการจัดหรือป้องกันไม่ให้มีเชื้อเพลิงไปสัมผัสความร้อน ซึ่งกล่าวโดยสังเขปได้ดังนี้

- 1) อุปกรณ์ไฟฟ้า ควรใช้ให้เหมาะสมกับงาน และตรวจสอบอยู่เสมอเพื่อป้องกันการลัดวงจร
- 2) การลดความเสียหาย อาจใช้สารหล่อลื่นที่ไม่ไวไฟ และเป็นชนิดที่ได้รับการแนะนำจากผู้สร้างอุปกรณ์ เพื่อไม่ให้เกิดการสะสมของฝุ่นซึ่งอาจเป็นเชื้อไฟ
- 3) วัสดุไวไฟชนิดพิเศษ ควรเก็บรักษาให้ถูกต้อง และได้รับคำแนะนำจากผู้เชี่ยวชาญ
- 4) การเชื่อมและการตัดโลหะ ควรจัดแยกจากงานประเภทอื่น ๆ และอยู่ในที่อากาศถ่ายเทสะดวก พื้นต้องเป็นพื้นทนไฟ และไม่จัดวางแหล่งที่สามารถเป็นเชื้อเพลิงไว้บริเวณใกล้ ๆ
- 5) การใช้เตาเผาแบบเปิด ควรป้องกันการกระเด็นของประกายไฟ ต้องไม่เก็บสารที่สามารถติดไฟง่ายไว้บริเวณใกล้เคียง และต้องทำงานภายใต้การดูแลอย่างใกล้ชิด
- 6) การสูบบุหรี่ และการจุดไฟ ควรจัดพื้นที่ไว้เฉพาะนอกบริเวณอาคาร และบริเวณที่จัดให้สูบบุหรี่ต้องมีภาชนะรองรับกันบุหรี่ และติดป้ายในพื้นที่ห้ามสูบบุหรี่อย่างชัดเจน
- 7) วัตถุที่ฉนวนร้อนจัด เช่น ปล่องไฟ ท่อไอน้ำ ไม่ควรติดตั้งผ่านส่วนที่เป็นพื้นหรือเพดาน ควรจัดให้ผ่านผนังทนไฟ หรือท่อหุ้มฉนวนทนไฟ รวมทั้งจัดให้มีอากาศถ่ายเทบริเวณนั้นสะดวกด้วย
- 8) ไฟฟ้าสถิต โดยประจุไฟฟ้าสถิตย์ส่วนใหญ่เกิดขึ้นเนื่องจากการเสียดสีของสารที่ไม่เป็นตัวนำ ซึ่งเมื่อเกิดการถ่ายเทประจุไฟฟ้าก็จะเกิดประกายไฟ และถ้าประกายไฟสัมผัสกับเชื้อเพลิง ก็อาจเกิดการลุกไหม้ การป้องกันไม่ให้เกิดไฟฟ้าสถิตย์เป็นไปไม่ได้ วิธีแก้ไขที่นิยมใช้โดยทั่วไปก็คือ

ก. การต่อสายดิน (Grounding)

ข. การต่อกับวัตถุที่ทำหน้าที่เป็นตัวรับประจุได้ (Bonding)

ค. รักษาระดับความชื้นสัมพัทธ์ที่ระดับที่เหมาะสม

ง. การทำให้บรรยากาศรอบ ๆ เป็นประจุไฟฟ้า ซึ่งจะทำหน้าที่เป็นตัวนำประจุไฟฟ้าออกจากวัตถุที่เก็บประจุไฟฟ้าสถิตไว้ในตัวมัน แต่วิธีนี้ควรใช้ภายใต้คำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญทางด้านนี้เท่านั้น เพราะมีฉนวนกรรมวิธีในการทำให้เกิดประจุไฟฟ้าอาจเป็นตัวก่อให้เกิดการลุกไหม้เสียเอง

5. เครื่องดับเพลิงชนิดต่างๆ

เครื่องดับเพลิงมือถือสำหรับดับเพลิงขั้นต้น

1. เครื่องดับเพลิงชนิดน้ำแบบสะสมแรงดัน (Water Pressure) นิยมบรรจุถังแสดงตนเลขบรรจุน้ำอยู่ในถังแล้วอัดแรงดันน้ำเข้าไว้ จึงเรียกว่า น้ำสะสมแรงดัน ใช้ดับไฟประเภท A

การดับเพลิงต้องฉีดไปที่ฐานของเพลิงหรือสิ่งที่กำลังถูกไฟไหม้อยู่โดยหมุนตัวไปรอบ ๆ บริเวณที่เกิดเพลิงมิใช่ฉีดลงไปบนเปลวเพลิงหรือกลุ่มควัน เหมาะสำหรับการใช้ในการดับเพลิงที่เกิดจากไฟประเภท เอ เท่านั้น

ข้อควรระวัง น้ำเป็นสื่อไฟฟ้าจึงห้ามมิให้นำไปใช้ในการดับเพลิงที่เกี่ยวกับเครื่องอุปกรณ์ไฟฟ้าที่ยังมีกระแสไฟฟ้าไหลอยู่ ซึ่งในปัจจุบันไม่ค่อยจะมีใช้แล้ว เนื่องจากเป็นสื่อไฟฟ้าอาจทำให้เกิดอันตรายแก่ผู้ใช้ได้หากไม่มีความรู้เรื่องประเภทของเพลิงที่ติดไฟ

เครื่องดับเพลิงชนิดน้ำสะสมแรงดัน

2. เครื่องดับเพลิงชนิดฟองโฟม (Foam) นิยมบรรจุในถังอลูมิเนียมสีครีมหรือถังสแตนเลส มีหัวฉีดเป็นหัวฝักบัว บรรจุอยู่ในถังที่มีน้ำยาโฟมผสมกับน้ำแล้วอัดแรงดันเข้าไว้ (นิยมใช้โฟม AFFF) ใช้ในการดับเพลิงประเภท A และ B โดยเฉพาะอย่างยิ่ง การดับเพลิงประเภท B เนื่องจากน้ำยาโฟม AFFF เบามาก จึงลอยบนผิวหน้าน้ำมันได้รวดเร็ว เมื่อผิวหน้าน้ำมันขาดอากาศไฟจะดับลงทันที เวลาใช้ถอดสลักและบีบคันปั๊ม แรงดันจะดันน้ำผสมกับโฟมผ่านหัวฉีดฝักบัว พ่นออกมาเป็นฟองกระจายไปปกคลุมบริเวณที่เกิดไฟไหม้ ทำให้อับอากาศขาดออกซิเจน และลดความร้อน ใช้ดับไฟประเภท A และ B

เครื่องดับเพลิงชนิดฟองโฟม

3. เครื่องดับเพลิงชนิดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์หรือ CO₂ (Carbon dioxide) นิยมบรรจุถังสีแดง บรรจุก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ไว้ในถังที่แรงดัน ประมาณ 800 – 900 ปอนด์ ต่อตารางนิ้ว ปลายสายฉีดจะมีลักษณะเป็นกระบอกหรือกรวย เวลาฉีดดับเพลิงจะมีเสียงดังเล็กน้อยพร้อมกับพ่นหมอกหิมะออกมาไต่ความร้อนและออกซิเจนออกไป ควรใช้ภายในอาคารที่ต้องการความสะอาด โดยฉีดเข้าใกล้ฐานของไฟให้มากที่สุด ประมาณ 1.0 – 1.5 เมตร เมื่อใช้งานแล้วจะไม่มีสิ่งสกปรกหลงเหลือ ใช้ดับไฟประเภท C และ B

ข้อควรระวัง ไม่ควรใช้ในที่ ๆ มีลมพัดจัดจะทำให้กลุ่มก๊าซหลุดลอยไปหรือจางไปจนไม่สามารถรอบทับผิวหน้าของไฟได้ และผู้ใช้ต้องระมัดระวังภาวะการขาดอากาศเมื่อฉีดในที่ที่มีการระบายอากาศไม่ดีพอหรือในพื้นที่ที่อับอากาศ

เครื่องดับเพลิงชนิดก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์

4. เครื่องดับเพลิงชนิดน้ำยาเหลวระเหย ฮาโลตรอน (Halotron) ดับเพลิงที่เกิดจากน้ำมันเชื้อเพลิงและไฟฟ้าได้ดี เมื่อเทียบกับเครื่องดับเพลิงชนิดอื่นๆ มีตัวยาที่สามารถใช้ในการดับเพลิงที่เกี่ยวข้องกับน้ำมันเชื้อเพลิงเหลวอย่างอื่นหรือเชื้อเพลิงธรรมดาก็ได้ภายในเวลาอันรวดเร็ว แต่เดิมบรรจุน้ำยาเหลวระเหย ชนิด BCF Halon โบรโมคลอโร ไดฟลูออโร ซึ่งเป็นสาร CFC ไว้ในถังสีแดง ใช้ดับไฟได้ดีแต่มีสารพิษ และในปัจจุบันองค์การสหประชาชาติ ประกาศให้เลิกผลิตพร้อมทั้งให้ทุกประเทศ ลดการใช้จนหมดสิ้น เพราะเป็นสารที่ทำลายสิ่งแวดล้อมโลกบางประเทศเช่น ออสเตรเลีย ถือว่าเป็นสิ่งผิดกฎหมาย : ปัจจุบันน้ำยาเหลวระเหยที่ไม่มีสาร CFC มีหลายยี่ห้อ และหลายชื่อ ใช้ดับไฟประเภท C และ B ส่วนไฟประเภท A ต้องมีความชำนาญ สามารถฉีดใช้ได้ไกลกว่าก๊าซคาร์บอนไดออกไซด์ออกไซด์ คือระยะ 3-4 เมตร

เครื่องดับเพลิงชนิดน้ำยาเหลวระเหยฮาโลตรอน

5. เครื่องดับเพลิงชนิดผงเคมีแห้ง (Dry Chemical Powder) นิยมบรรจุถังสีแดง ภายในบรรจุผงเคมี ซึ่งมีหลายชนิด เช่น โซเดียมไบคาร์บอเนต โพตัสเซียมคลอไรด์ หรือแอมโมเนียมฟอสเฟส โดยใช้แรงขับเคลื่อนด้วยก๊าซไนโตรเจนที่อัดเข้าไปที่ความดัน 195 PSI เวลาใช้ผงเคมีจะถูกดันออกไป คลุมไฟให้อับอากาศและสารเคมีตัดกระบวนการทางเคมี ควรใช้ภายนอกอาคาร เพราะผงเคมีเป็นฝุ่น ละอองฟุ้งกระจายทำให้เกิดความสกปรกและเป็นอุปสรรคในการเข้าฉกฉวยเพลิงใช้ดับไฟได้ดีคือ ไฟประเภท B ผงเคมีไม่เป็นสื่อไฟฟ้า สามารถดับไฟประเภท C ได้ (แต่อุปกรณ์ไฟฟ้าอาจเสียหาย) การดับไฟประเภท A ต้องมีความชำนาญและควรใช้น้ำดับถ่าน

เครื่องดับเพลิงชนิดผงเคมีแห้ง

วิธีการใช้ถังดับเพลิงขั้นต้น

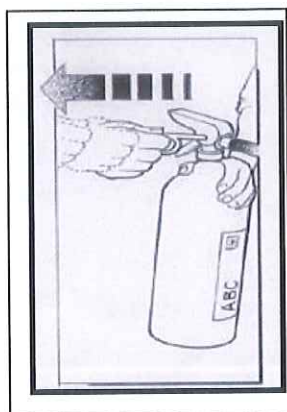
การฉีดใช้เครื่องดับเพลิงขั้นต้นแต่ละชนิด จะต้องทราบประเภทของไฟ วิธีการดับเพลิง ลักษณะและขอบเขตของไฟ ประสิทธิภาพของถังดับเพลิงแต่ละชนิดว่าสามารถดับไฟประเภทใดได้บ้าง (สังเกตได้จากแผ่นฉลากที่ติดไว้ที่ถัง) โดยมีวิธีการใช้งาน ดังนี้

ใช้หลักตัวอักษร “P. A. S. S.”

P	หมายถึง	PULL	(ดึง)	คือ	การดึงสลักล๊อคออก
A	หมายถึง	AIM	(ปลด)	คือ	ปลดสายส่งเคมีเล็งไปที่ฐานของไฟ
S	หมายถึง	SQUEEZ	(กด)	คือ	กดกระแทกหรือบีบกระเดื่องกดไก
S	หมายถึง	SWEEP	(ส่าย)	คือ	ส่ายหัวฉีด ซ้ายและขวาช้า ๆ ในกรณีเพลิงกองใหญ่หรือฉีดจุดเดียวในกรณีเพลิงกองเล็ก

1.

2. ดึง.....สลักออกจากคันบีบ

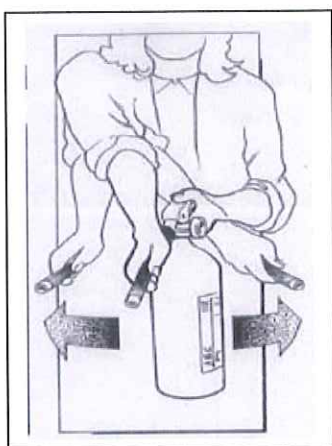
2. ปลด ... ปลดสายออก

3. กด จับปลายสายพร้อมบีบคันบีบ

4. สาย ... สายหัวฉีด (พยายามเข้าใกล้ 2 - 4 เมตร เข้าด้านเหนือลมพร้อมฉีดไปยังฐานของไฟ)

การตรวจเช็คสภาพการใช้งานเครื่องดับเพลิงชนิดผงเคมี (Dry Chemical)

ในกรณีมีมาตรวัด ให้ดูเข็มให้ชี้อยู่ในแถบสีเขียว ถ้าเข็มเอียงไปในด้านซ้ายมือ แสดงว่าแรงดันในถังไม่อยู่ในสภาพพร้อมใช้สมบูรณ์ ให้รีบดำเนินการนำไปอัดแรงดันเพิ่มเติม หมายเหตุ : ส่วนมากจะเป็นจำพวกถังดับเพลิงประเภทผงเคมีแห้งและประเภทน้ำอัดแรงดัน

ภาพ Pressure Gauge ของถังดับเพลิง พร้อมใช้งาน (เข็มสีเขียวอยู่ในพื้นที่สีเขียว)

ตามรูปด้านบน Pressure Gauge ของถังดับเพลิง จะเห็นว่าอยู่ในสถานะแรงดันไม่พร้อมใช้ ต้องอัดแรงดันเพิ่มรูป Pressure Gauge ของถังดับเพลิง อยู่ในสถานะแรงดันไม่พร้อมใช้ ต้องอัดแรงดันเพิ่ม

ในกรณีไม่มีมาตรวัด จะเป็นถังดับเพลิงประเภทซีโอทู ให้ใช้การตรวจสอบจากการชั่งน้ำหนัก ถ้าน้ำหนักลดลงเกิน 20 % ให้นำไปอัดซีโอทูเพิ่ม

6. วิธีการใช้อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคลที่ใช้ในการดับเพลิง

ผู้ที่ทำการดับเพลิง หรือผจญเพลิง จะต้องแน่ใจว่า อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัย ส่วนบุคคลที่ใช้อยู่ในสภาพที่ดี หัวหน้าทีมดับเพลิงจะต้องจัดให้มีการตรวจอุปกรณ์เป็นประจำ และถ้ามีอุปกรณ์ใดชำรุดเสียหายจะต้องซ่อมหรือเปลี่ยนใหม่ อุปกรณ์ที่จำเป็น ได้แก่

1. หมวกดับเพลิง เป็นอุปกรณ์ป้องกันศีรษะในขณะที่เข้าดับเพลิง ต้องมีคุณภาพอย่างน้อยตามมาตรฐาน มอก.368 (Safety Hat type D) มีสีสดใส และ/หรือจะต้องติดแถบสะท้อน-แสง ที่ด้านนอกสำหรับอุปกรณ์ป้องกันศีรษะต้องแข็งแรง ทนต่อการกระแทกของเศษวัสดุได้ และต้องมีกระบังหน้าเพื่อป้องกันความร้อนและอันตรายต่ออวัยวะบริเวณใบหน้า ตัวหมวกส่วนใหญ่ทำด้วยไฟเบอร์กลาส มีน้ำหนักเบา เมื่อเทียบกับหมวกที่ทำด้วยเหล็ก

หมวกดับเพลิง

2. แว่นตา ในขณะที่ปฏิบัติงานบางสถานที่ กรณีที่หมวกที่ใช้สวมใส่อุปกรณ์ป้องกันดวงตา หรือใช้ในกรณีป้องกันฝุ่นละออง ตัวแว่นและเลนส์อาจทำด้วยพลาสติกชนิดใสอย่างหนา มีสายรัดเพื่อกันการหล่น

แว่นตา

การเก็บและการบำรุงรักษา ควรทำความสะอาดและเช็ดกระจกเลนส์ให้ใสสะอาดและควรมีวัสดุห่อหุ้มแว่นเฉพาะอันมิให้เก็บรวมกันเพราะอาจทำให้วัสดุแตกหรือเกิดริ้วได้

3. เสื้อคลุมดับเพลิง ใช้สำหรับใส่คลุมทับเครื่องแต่งกายหรือเครื่องแบบที่ใช้อยู่ตามปกติ มีสีที่มองเห็นได้ชัดเจนหรือมีแถบสีสะท้อนแสงติดอยู่ที่แขน ลำตัวเสื้อคลุม เนื้อผ้าอาจเป็นผ้าใบหรือผ้าโพรที่มียุทธสมบัติป้องกันความร้อน ด้านในซับด้วยผ้าอีกชั้นหนึ่ง ความยาวของตัวเสื้อคลุมเข้า กระดุมเสื้อเป็นชนิดขอสับหรือกระดุมกด ด้านในติดแถบตีนตะขาบ แขนยาวถึงข้อมือ ประโยชน์ของเสื้อคลุมดับเพลิง เพื่อป้องกันความร้อนและเปลวไฟ และเพื่อให้ทราบว่าคุณใส่เสื้อนี้ทำหน้าที่ในการดับเพลิงและผจญเพลิง

เสื้อคลุมดับเพลิง

4. ถุงมือ เป็นชนิดผ้าขนสัตว์อย่างหนาหรือเป็นถุงมือหนังอย่างบาง ต้องสวมใสนิ้วมือทั้ง 5 นิ้ว ทนความร้อนได้ และสามารถป้องกันการถูกบาดจากของมีคม เพื่อการหยิบจับอุปกรณ์ และสิ่งต่างๆ ในที่เกิดเหตุซึ่งอาจมีความร้อนหลงเหลืออยู่

ถุงมือดับเพลิง

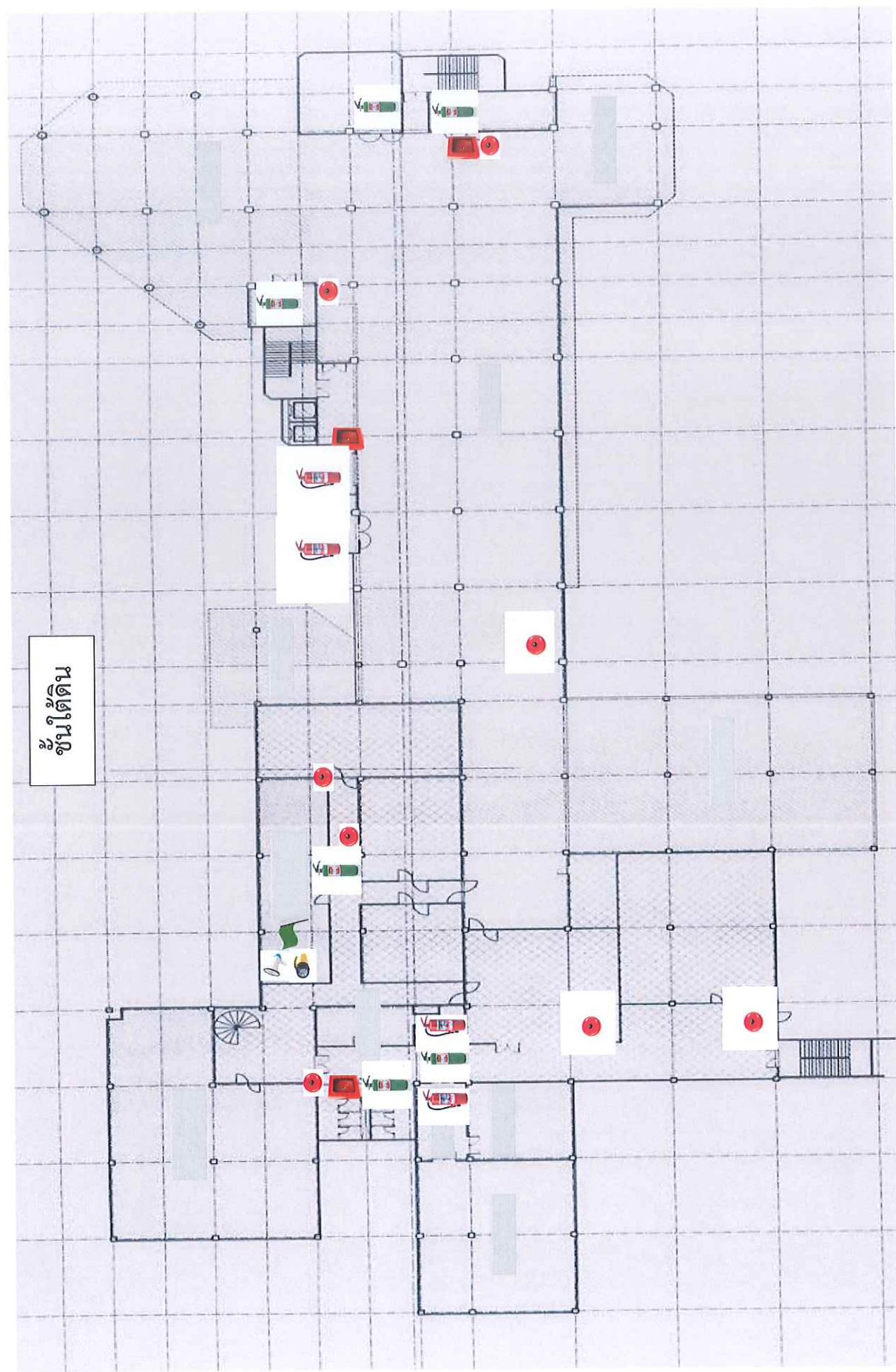
5. รองเท้าดับเพลิง เป็นชนิดบูทยาง พื้นรองเท้ามียางหุ้ม เป็นเหล็กสปริง หัวรองเท้าหุ้มด้วยเหล็กเช่นเดียวกัน มีลักษณะอย่างน้อยตามมาตรฐาน มอก. ที่ 523 ใช้ใส่เมื่อเข้าผจญเพลิง เพราะในที่เกิดเหตุอาจมีเศษวัสดุแหลมคม

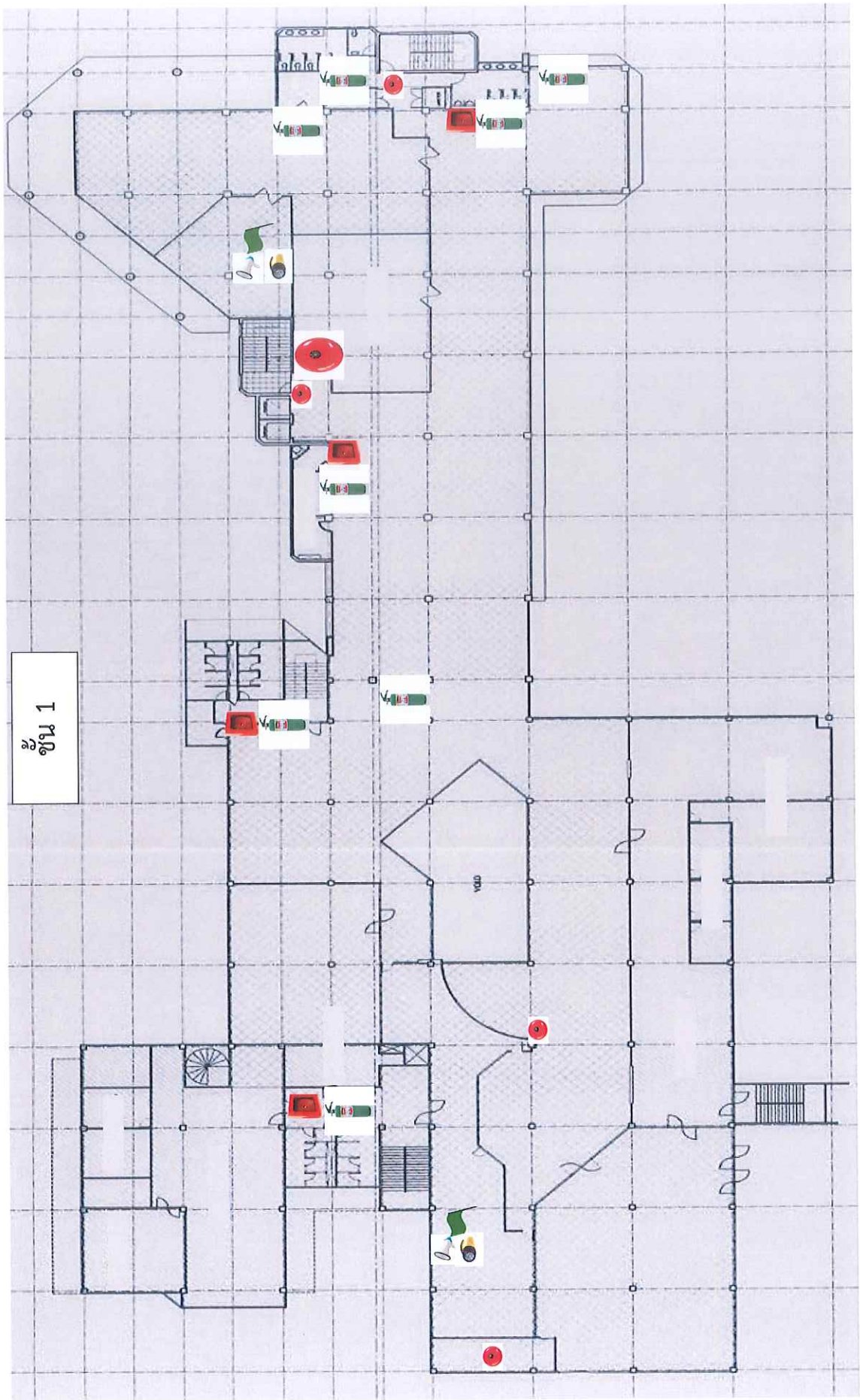
รองเท้ายับเพลิงชนิดบูทยางพื้นรองเท้ามียางหุ้ม

แผนผังตำแหน่งติดตั้งอุปกรณ์ดับเพลิง

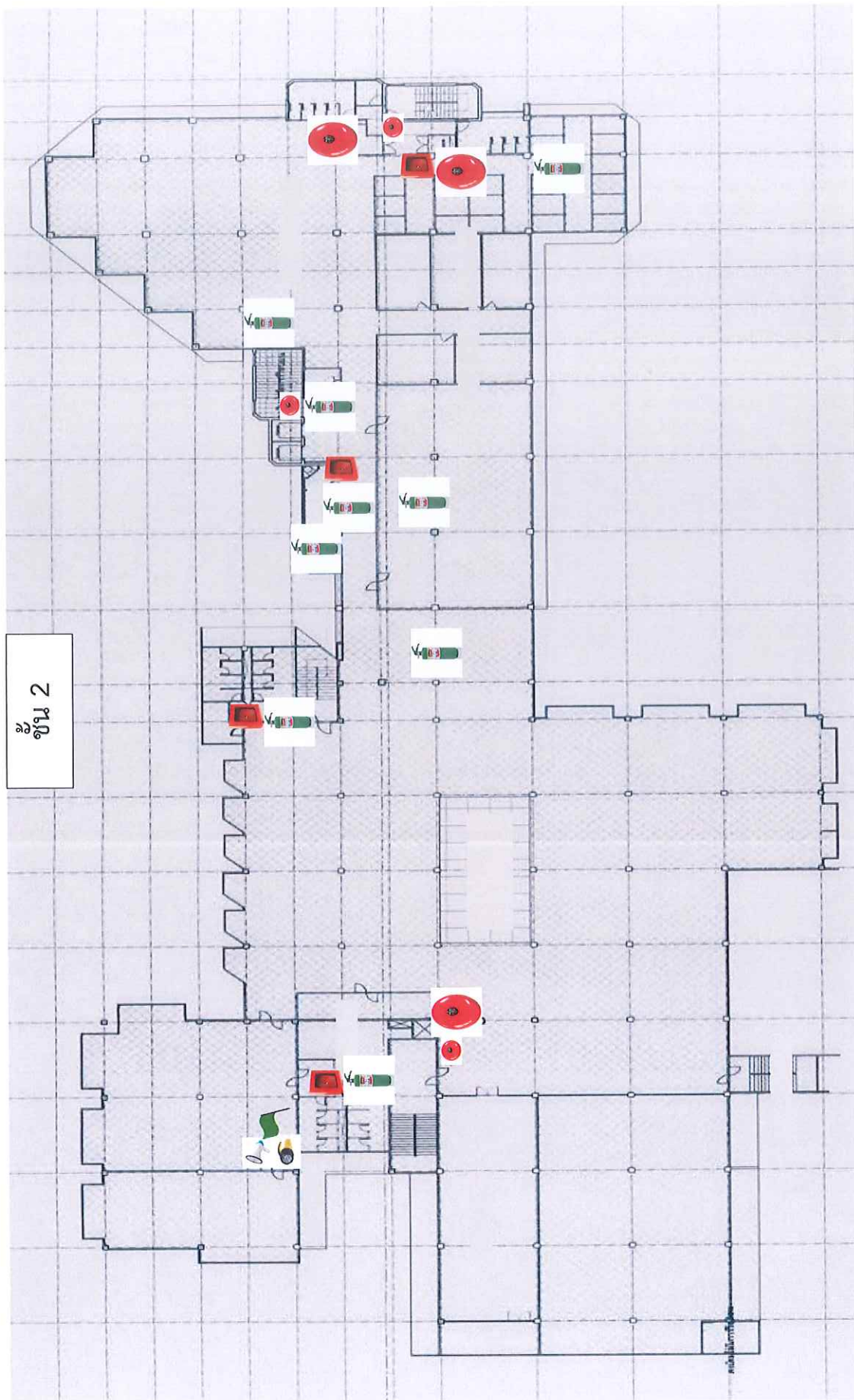
ผังแสดงตำแหน่งติดตั้งเครื่องมอดับเพลิง และอุปกรณ์ช่วยอพยพหนีไฟ

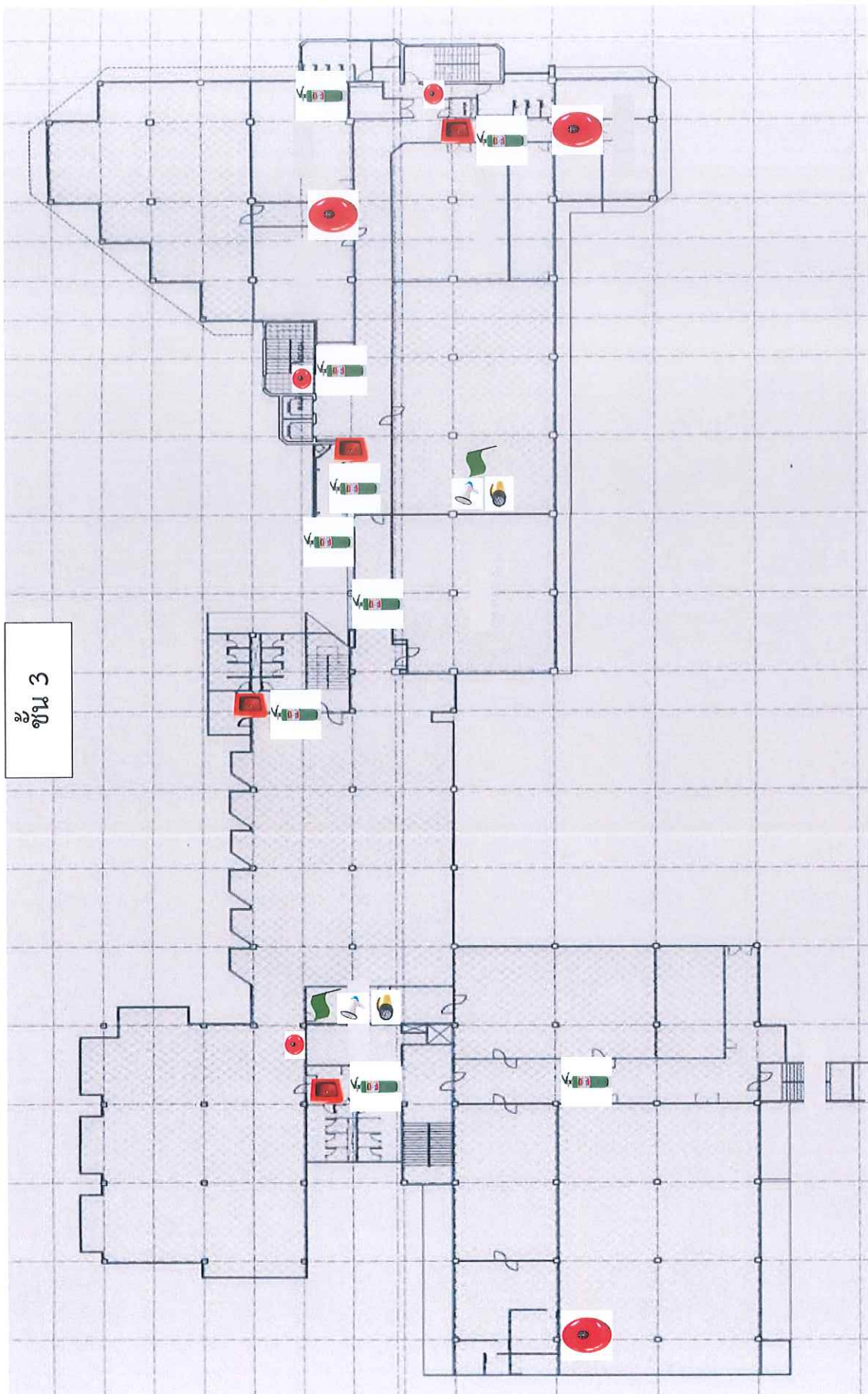
ชั้น 1

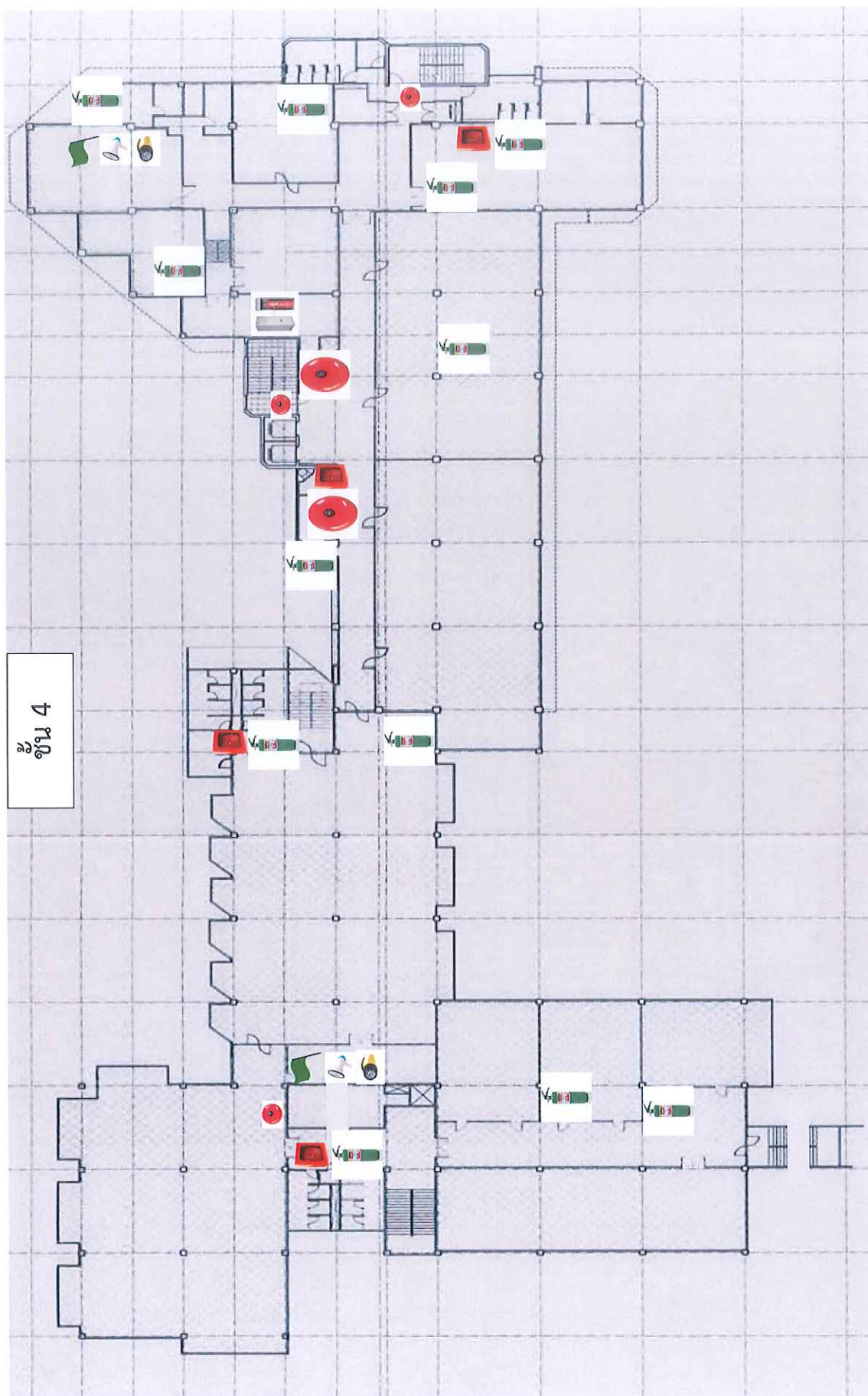
ชั้น 2

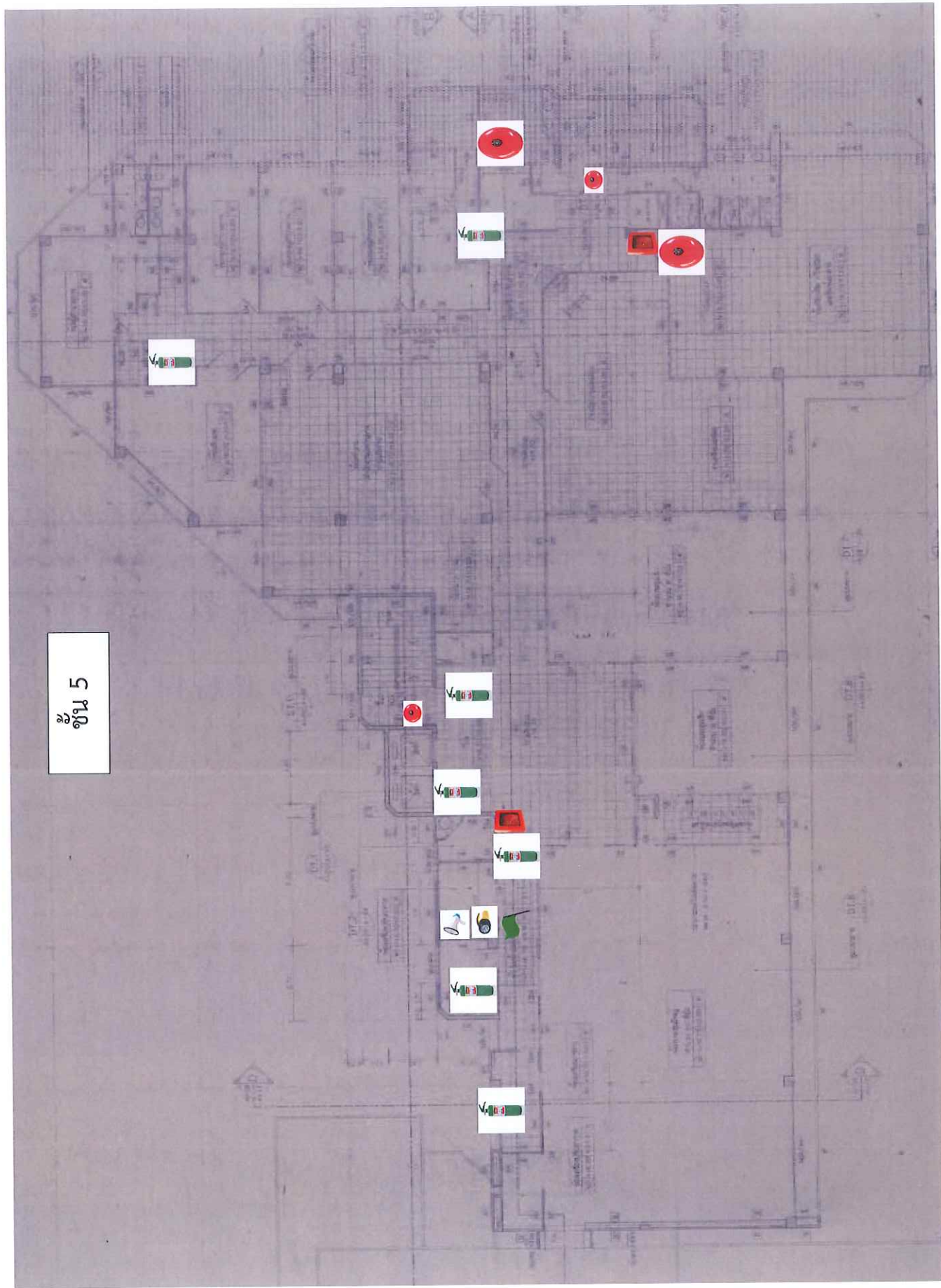
ชั้น 3

ชั้น 4

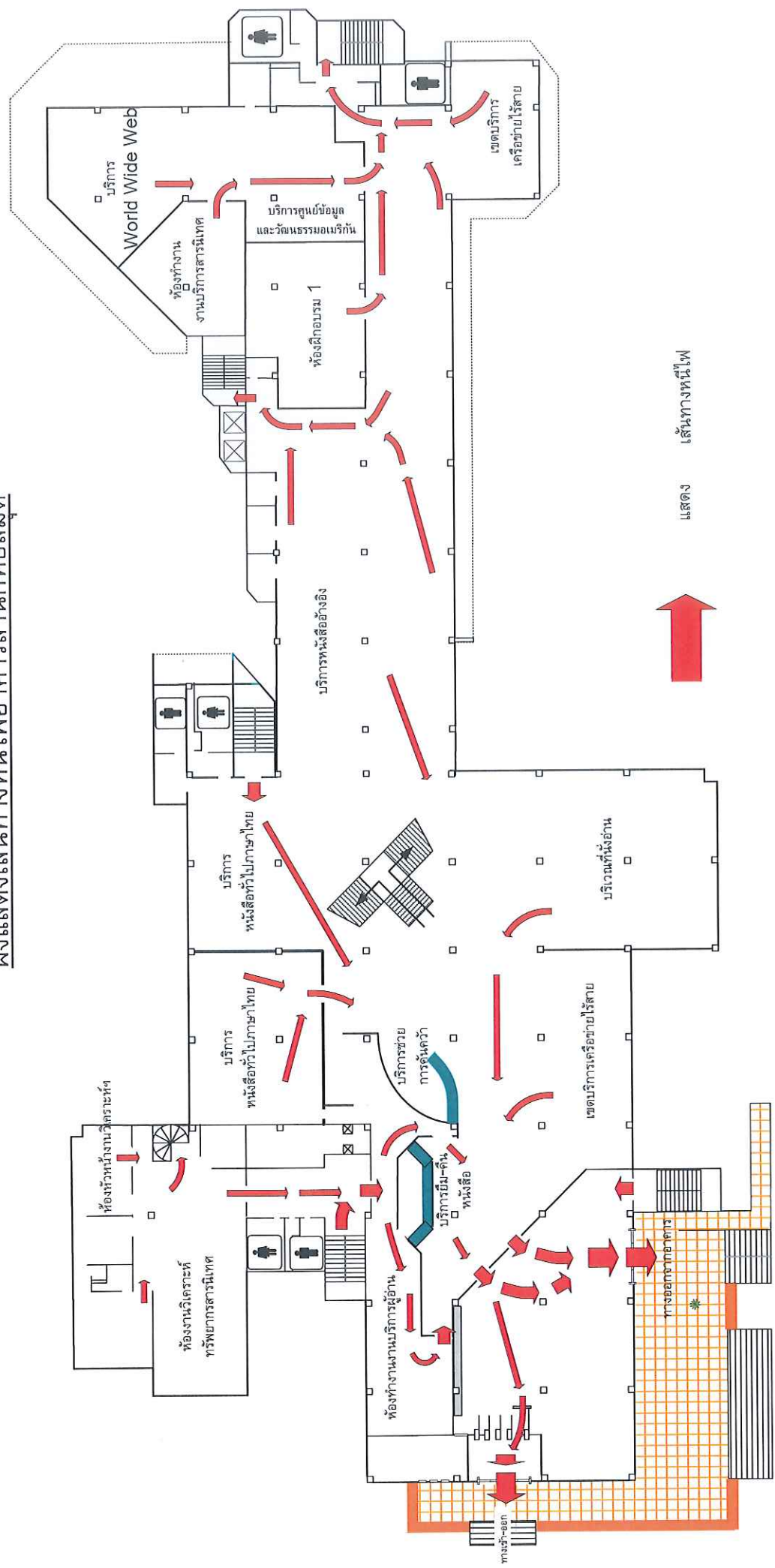

ชั้น 5

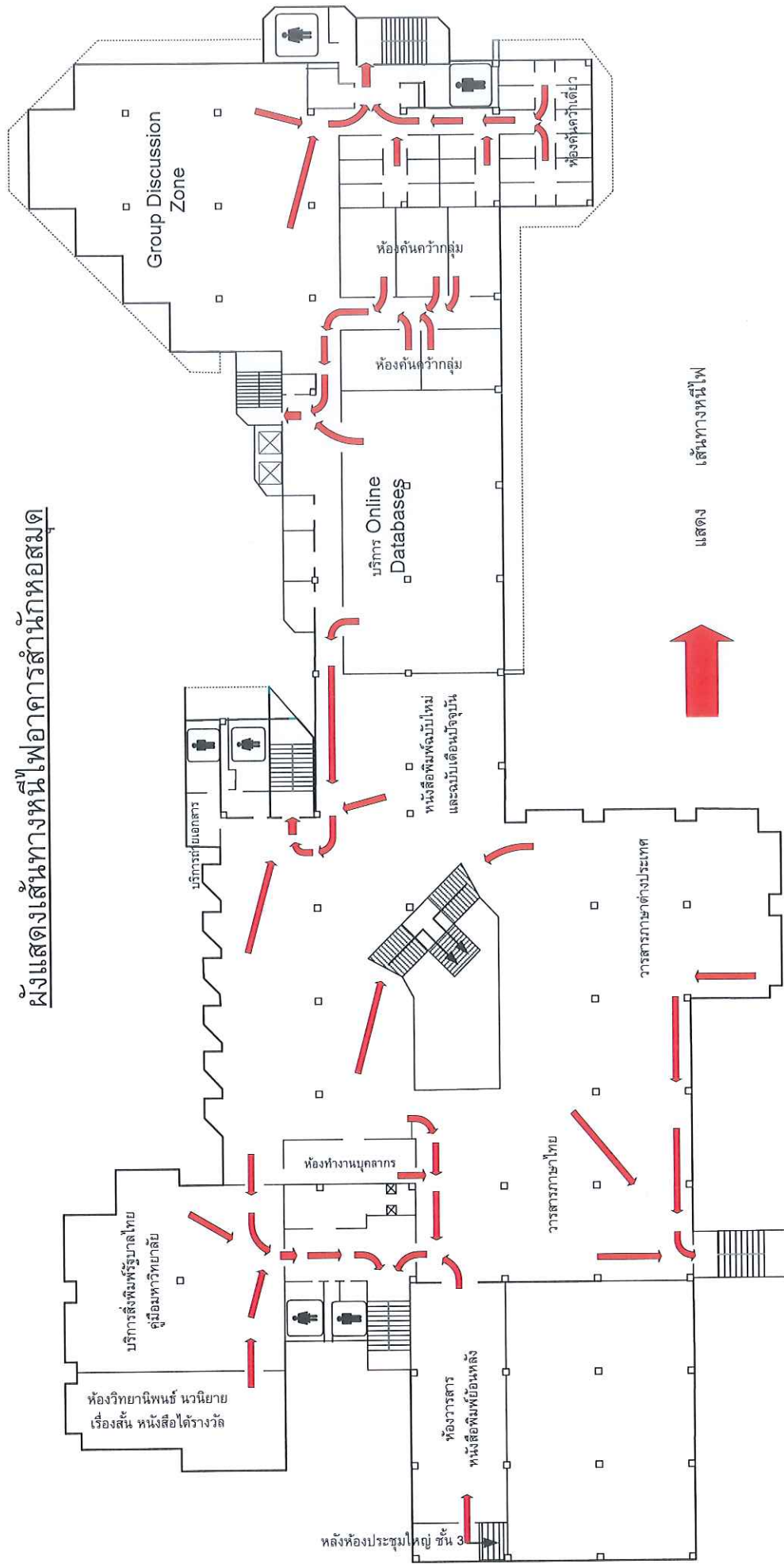
แผนผังแสดงเส้นทางหนีไฟ

ผังแสดงเส้นทางหนีไฟอาคารสำนักหอสมุด

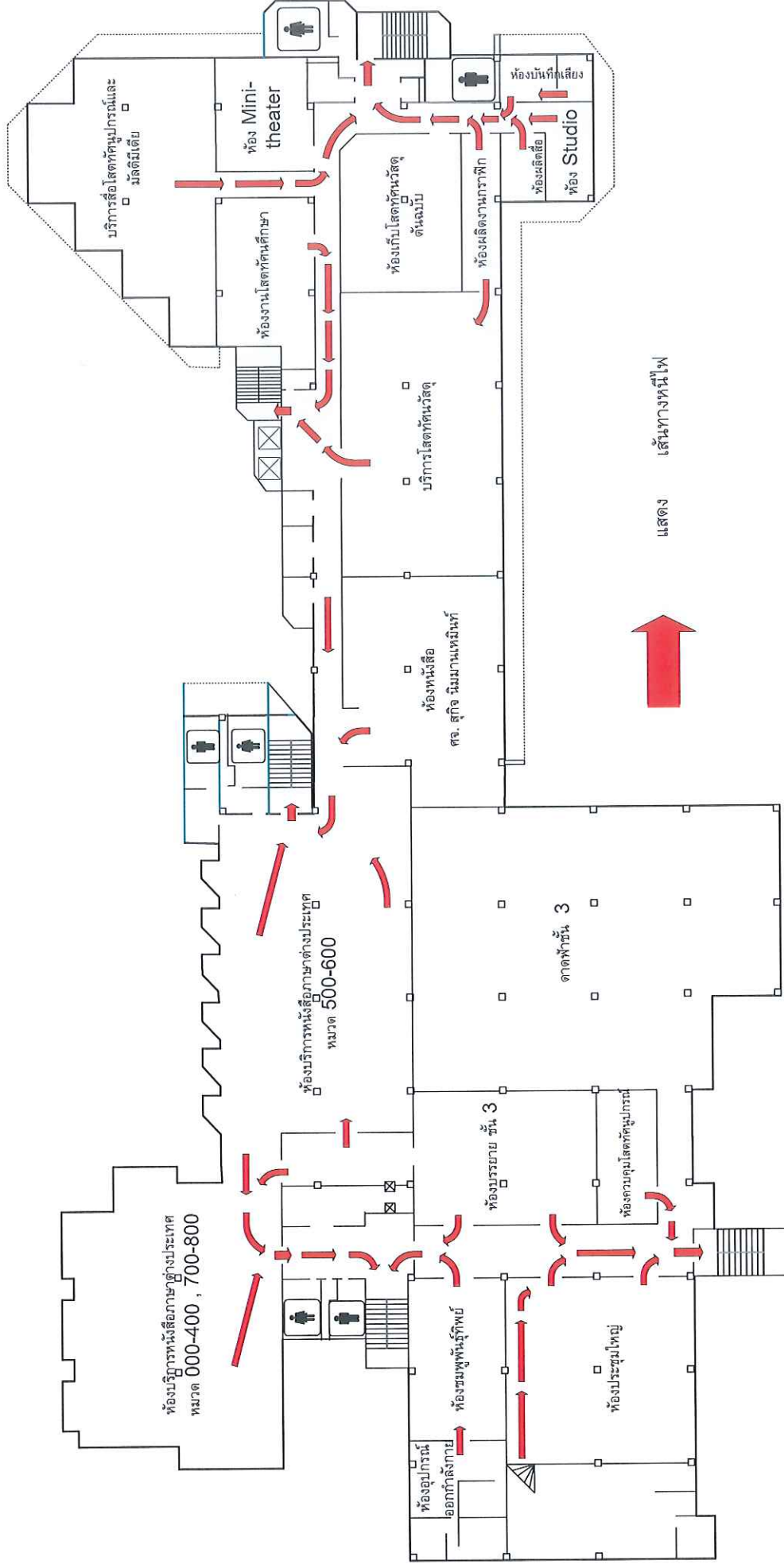

แปลนพื้นที่ 1

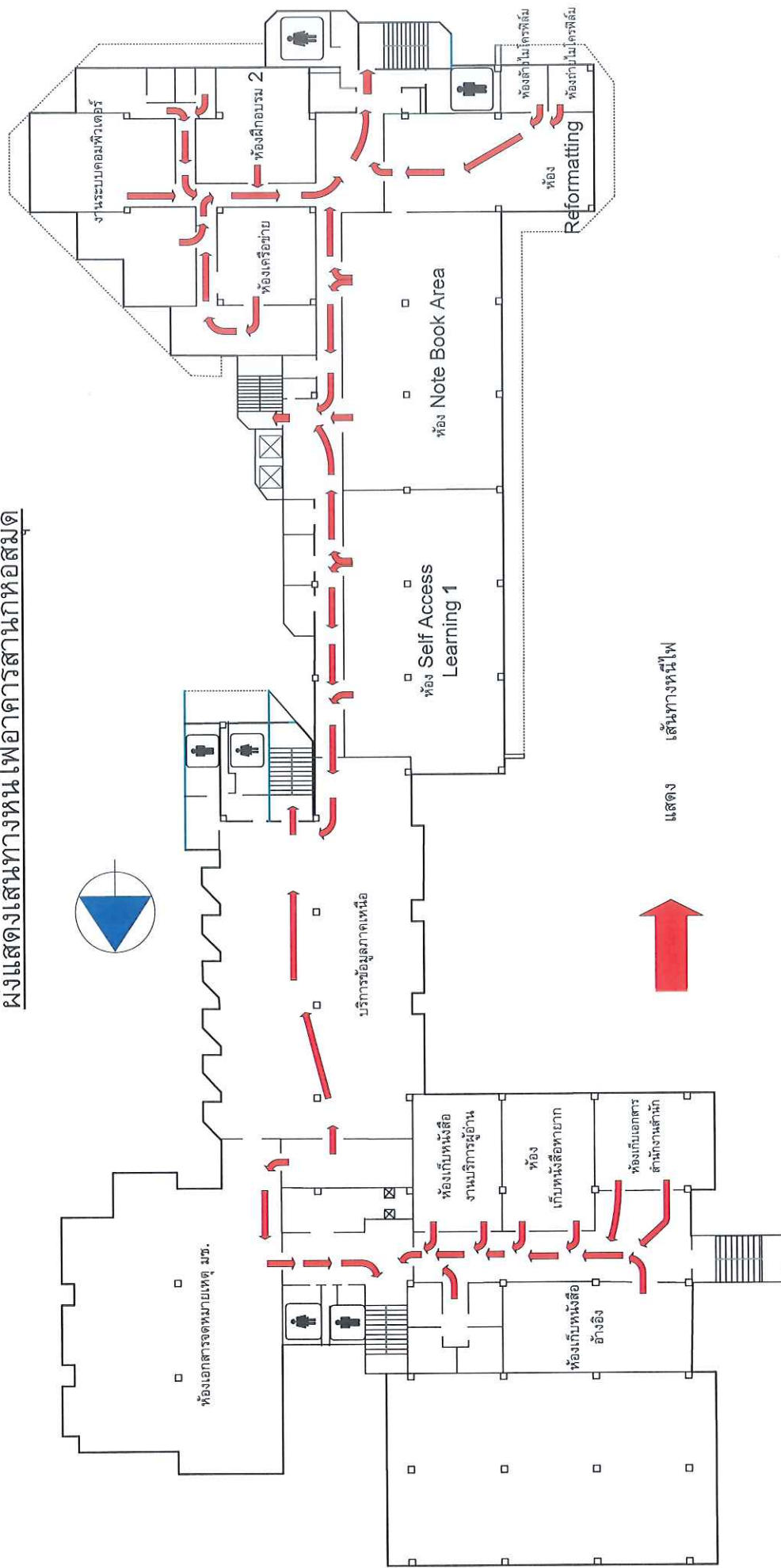
ผังแสดงเส้นทางหนีไฟอาคารสำนักหอสมุด

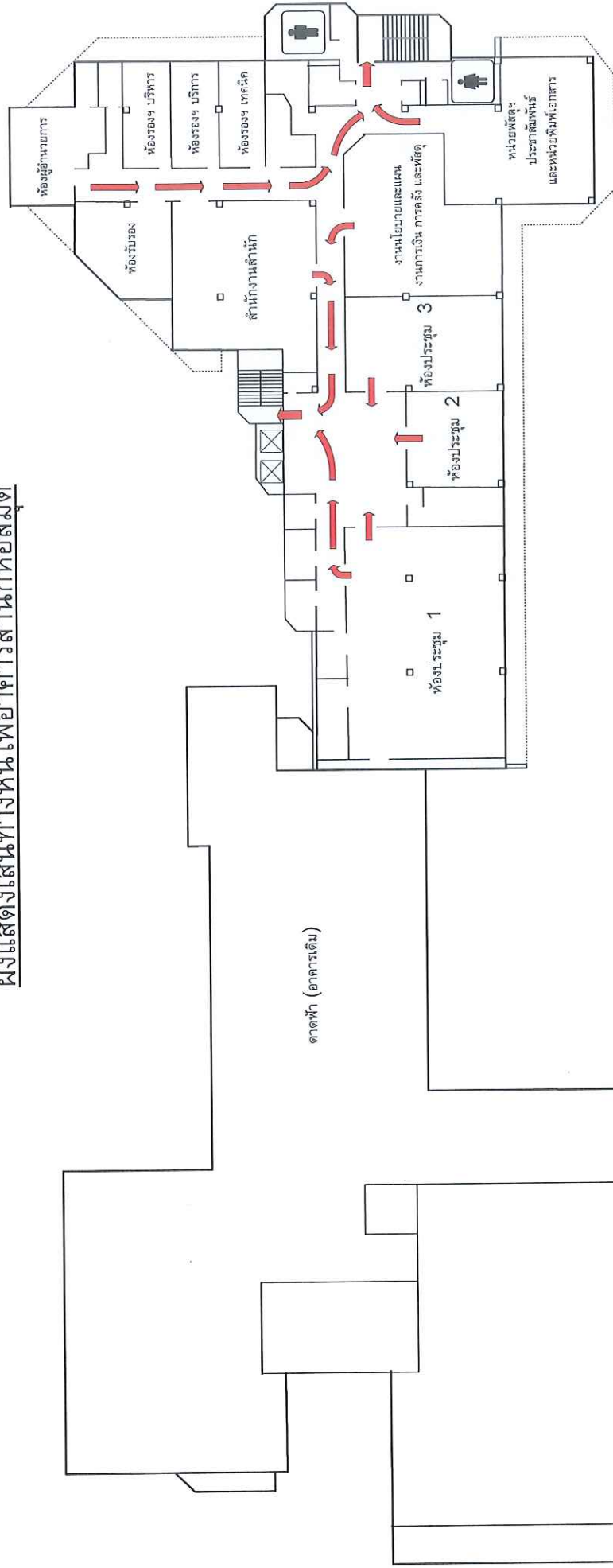
ผังแสดงเส้นทางหนีไฟอาคารสำนักหอสมุด

ผังแสดงเส้นทางหนีไฟอาคารสำนักหอสมุด

ผังแสดงเส้นทางหนีไฟอาคารสำนักหอสมุด

แผนการอพยพหนีไฟ

แผนการป้องกันและระงับอัคคีภัยของสำนักหอสมุด มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
ประจำปี 2564

1. แผนก่อนเกิดเหตุเพลิงไหม้ ประกอบด้วย

แผน	การดำเนินการ
1.1 แผนการรณรงค์ ป้องกันอัคคีภัย	1. มีการติดแผนผังเส้นทางหนีไฟทุกชั้น 2. การให้ความรู้เกี่ยวกับทฤษฎีการเกิดเพลิงไหม้ ประเภทของเพลิง การป้องกัน แหล่งกำเนิดไฟ เครื่องมือดับเพลิง วิธีดับเพลิงประเภทต่าง ๆ ในระบบ CMUL MIS
1.2 แผนการอบรม	จัดการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการเกี่ยวกับการป้องกัน และระงับอัคคีภัย หลักสูตร “การ ดับเพลิงขั้นต้น การฝึกซ้อมดับเพลิง และการอพยพหนี” ในวันที่ 6 สิงหาคม 2564
1.3 แผนการตรวจตรา	บุคลากร พนักงานทำความสะอาด ช่วยกันตรวจตรา ดังนี้ 1. ตรวจสอบอุปกรณ์ไฟฟ้าให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งาน หากพบการชำรุดให้แจ้ง ซ่อมโดยด่วน 2. เมื่อเลิกใช้งานอุปกรณ์ไฟฟ้า ให้ปิดสวิตช์และถอดปลั๊กให้เรียบร้อย และตรวจ อีกครั้งก่อนเลิกงาน 3. คอยสังเกตสิ่งทีอาจเป็นเชื้อเพลิง ที่สุ่มเสี่ยงจะเกิดอัคคีภัย หากพบสิ่งทีอาจจะ ทำให้เกิดเหตุเพลิงไหม้ ให้รายงานเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องทันที 4. มอบหมายผู้รับผิดชอบในการตรวจสอบระบบเตือนภัยและป้องกันอัคคีภัย และ ระบบไฟฟ้าฉุกเฉิน 5. ตรวจสอบอุปกรณ์ของระบบเตือนภัย และป้องกันอัคคีภัย ตามระยะเวลาที่ กำหนด 6. รายงานผลการตรวจสอบประจำเดือน

2. แผนขณะเกิดเหตุเพลิงไหม้ ประกอบด้วย

สำนักหอสมุดมีการแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ป้องกันอัคคีภัยภายในสำนักหอสมุด ประจำปี 2564 โดยกำหนดขอบเขตหน้าที่ และความรับผิดชอบของเจ้าหน้าที่ ได้แก่ ฝ่ายสนับสนุนและอำนวยความสะดวก ป้องกันอัคคีภัย หน่วยดับเพลิงหลัก เจ้าหน้าที่รับผิดชอบในแต่ละชั้น โดยมอบหมายให้ทำหน้าที่ แจ้งเหตุ ดับเพลิง ผู้นำอพยพ ผู้อพยพผู้ใช้บริการ ผู้ตามอพยพ

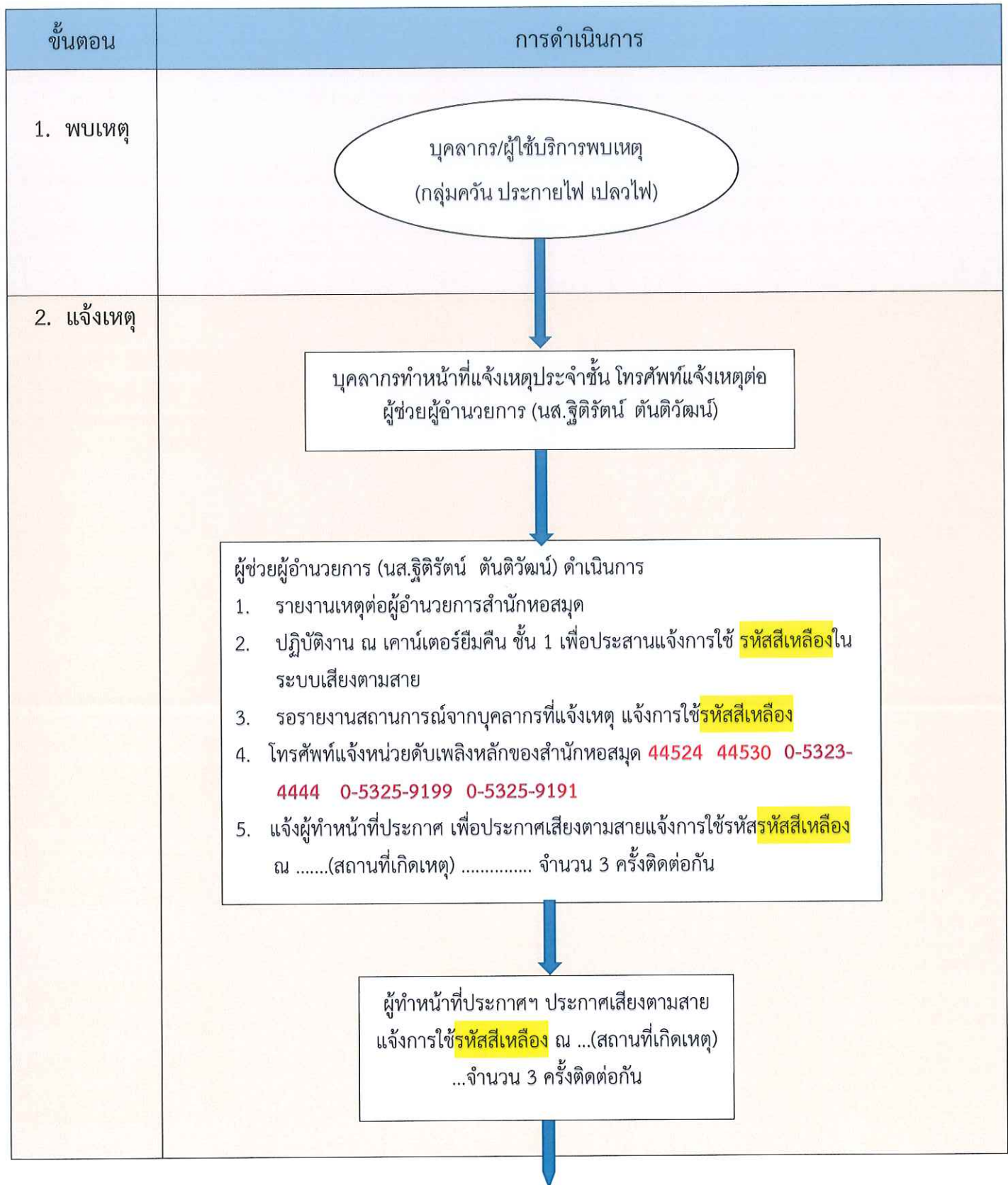
2.1 แผนการดับเพลิงของสำนักหอสมุด ได้แก่ ขั้นตอนพบเหตุ แจ้งเหตุ และระงับเหตุ ดังนี้

ขั้นตอน	การดำเนินการ
1. พบเหตุ	บุคลากร/ผู้ใช้บริการพบเหตุ (กลุ่มควัน ประกายไฟ เปลวไฟ)
2. แจ้งเหตุ	บุคลากรทำหน้าที่แจ้งเหตุประจำชั้น โทรศัพท์แจ้งเหตุผู้ช่วยผู้อำนวยการ ดำเนินการ 1. รายงานเหตุต่อผู้อำนวยการสำนักหอสมุด 2. ปฏิบัติงาน ณ เคาน์เตอร์ยืมคืน ชั้น 1 เพื่อประสานแจ้งการใช้ รหัสสีเหลืองในระบบเสียงตามสาย 3. รอรายงานสถานการณ์จากบุคลากรที่แจ้งเหตุ แจ้งการใช้รหัสสีเหลือง 4. โทรศัพท์แจ้งหน่วยดับเพลิง 5. แจ้งผู้ทำหน้าที่ประกาศ เพื่อประกาศเสียงตามสายแจ้งการใช้รหัสสีเหลือง ณ (สถานที่เกิดเหตุ)
3. ระงับเหตุ	เจ้าหน้าที่ดับเพลิงทุกชั้น 1. นำถังดับเพลิงไประงับเหตุ ณ สถานที่เกิดเหตุ 2. ทำการระงับเหตุ

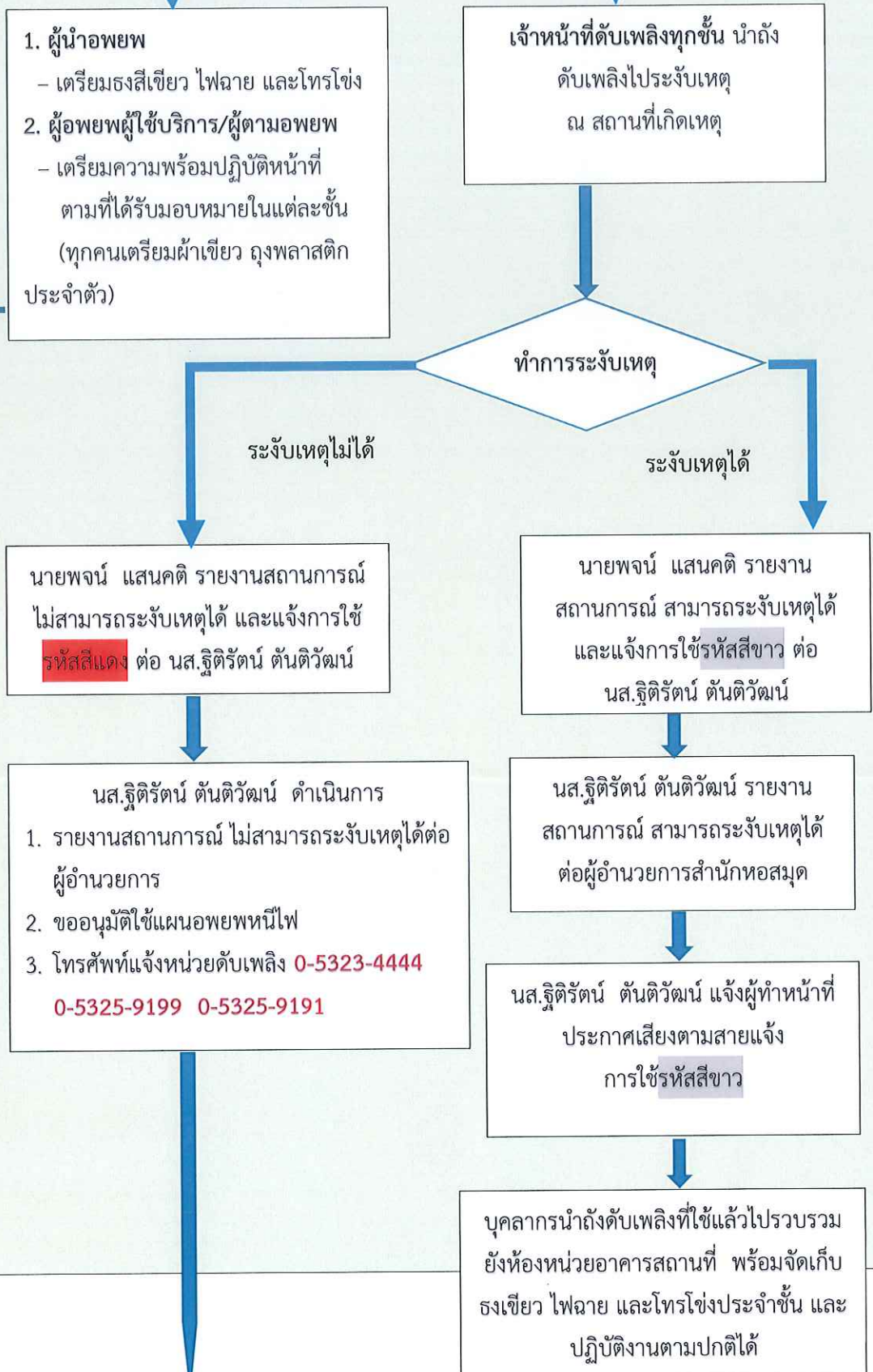
2.2 แผนอพยพหนีไฟ แผนการอพยพหนีไฟของสำนักหอสมุด

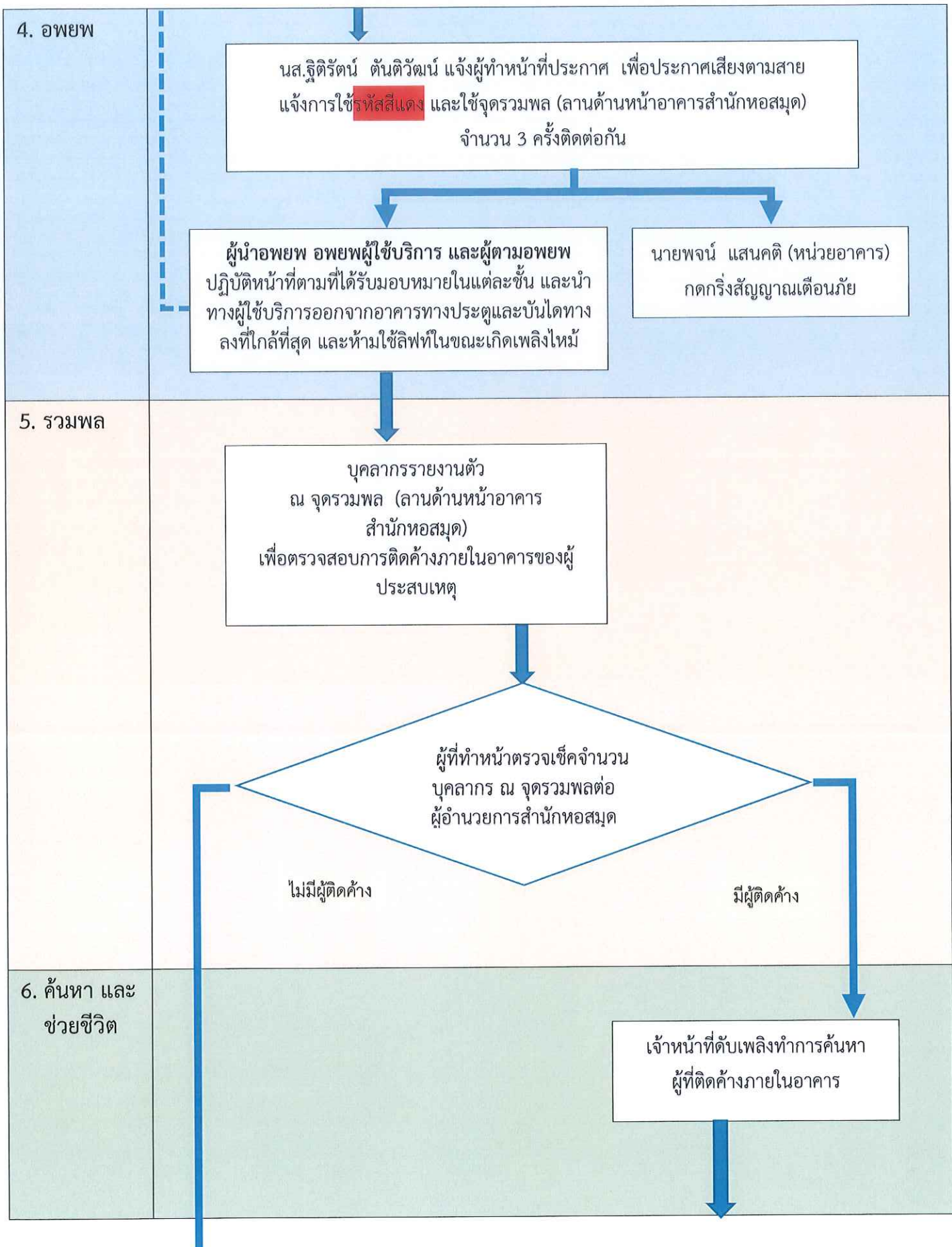
สำนักหอสมุดได้กำหนดผู้รับผิดชอบในแต่ละหน่วยงาน โดยขึ้นตรงต่อผู้อำนวยการอพยพหนีไฟหรือผู้อำนวยการดับเพลิง โดยได้แต่งตั้งผู้อำนวยการอพยพหนีไฟ คือ นางสาววรารักษ์ พัฒนเกียรติพงศ์ ตำแหน่งผู้อำนวยการสำนักหอสมุด และผู้ช่วยผู้อำนวยการอพยพหนีไฟหรือผู้ช่วยผู้อำนวยการดับเพลิง คือ นางวัลลภา เตชะวัชรกุล ตำแหน่งรองผู้อำนวยการสำนักหอสมุด ดังนี้

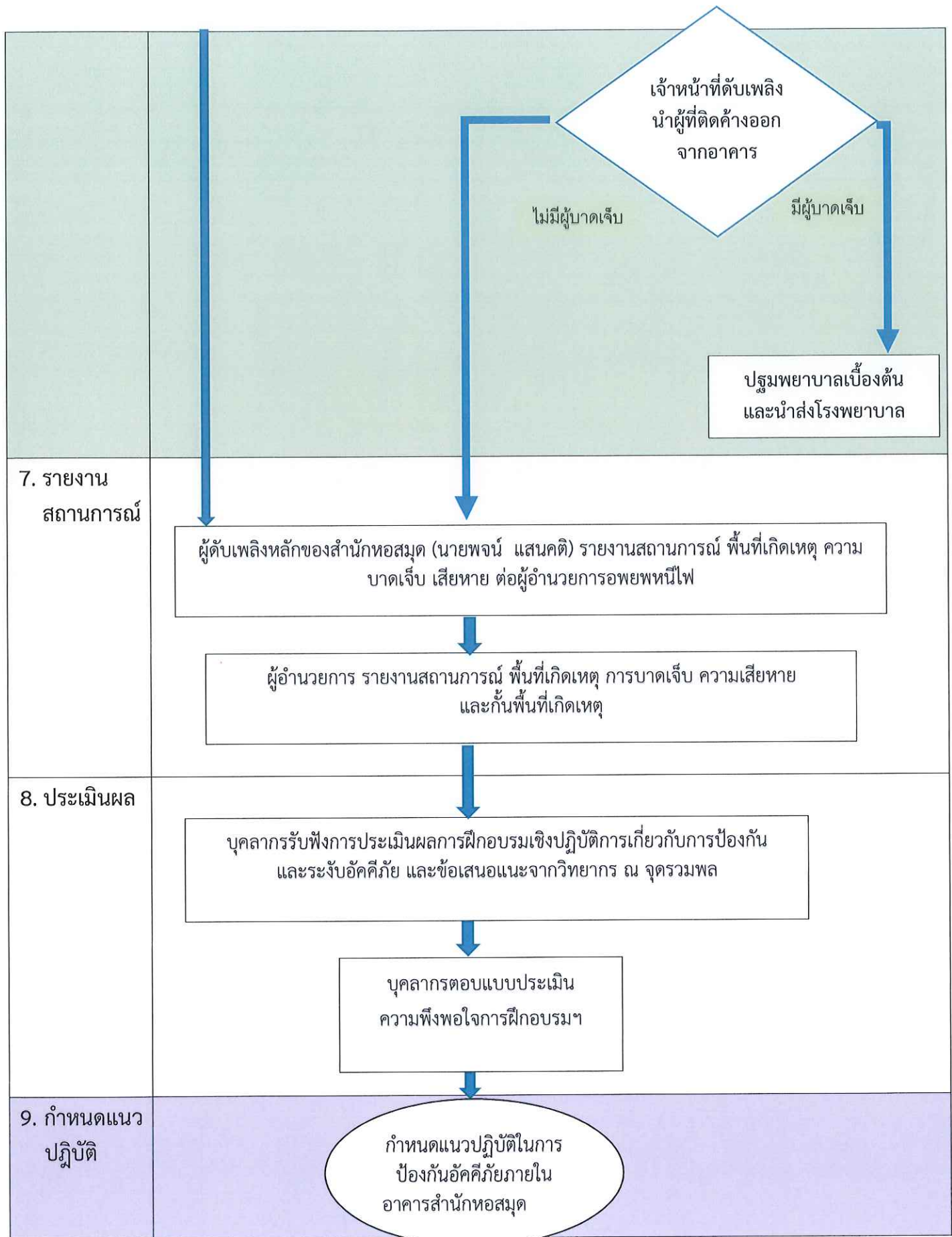
แผนอพยพหนีไฟ แผนการอพยพหนีไฟของสำนักหอสมุด

3. ระวังเหตุ

10. แผนหลังเกิดเหตุเพลิงไหม้ สำนักหอสมุดได้จัดทำแผนบรรเทาทุกข์ และปฏิรูปฟื้นฟู

การดำเนินมาตรการต่างๆ เพื่อฟื้นฟูสภาพการเสียหายจากการเกิดอัคคีภัยหลังจากได้รับการช่วยเหลือแก้ไขให้กลับคืนสู่สภาพเดิมหรือดีกว่าเดิม รวมทั้งให้ผู้ประสบภัยสามารถดำรงชีวิตตามปกติได้โดยเร็ว โดยดำเนิน การตามแผนบรรเทาทุกข์และแผนการฟื้นฟูบูรณะ ดังนี้

10.1 แผนการบรรเทาทุกข์ เพื่อให้เกิดความรวดเร็วในการช่วยเหลือชีวิตการเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัย การดูแลทรัพย์สินของผู้ประสบภัย ประเมินความเสียหาย รายงานสถานการณ์เพลิงไหม้ และการช่วยเหลือสงเคราะห์ผู้ประสบภัย

- 1) การประสานงานกับหน่วยงานของรัฐ
- 2) การสำรวจความเสียหาย
- 3) การรายงานตัวของเจ้าหน้าที่ทุกฝ่ายและกำหนดจุดนัดพบเพื่อรอรับคำสั่ง
- 4) การช่วยชีวิตและขุดค้นหาผู้เสียชีวิต
- 5) การเคลื่อนย้ายผู้ประสบภัย ทรัพย์สินและผู้เสียชีวิต
- 6) การประเมินความเสียหาย ผลการปฏิบัติงานและรายงานสถานการณ์เพลิงไหม้
- 7) การช่วยเหลือสงเคราะห์ผู้ประสบภัย
- 8) การปรับปรุงแก้ไขปัญหาเฉพาะหน้าเพื่อให้สำนักหอสมุดสามารถเปิดบริการได้โดยเร็วที่สุด

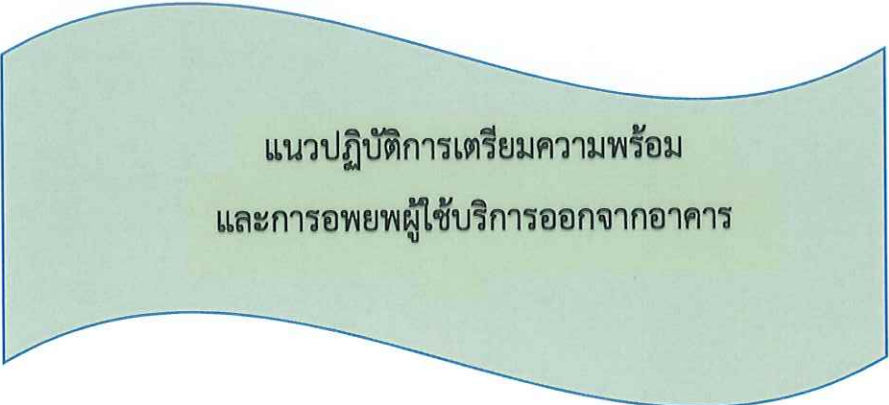
10.2 แผนการปฏิรูปฟื้นฟู

- 1) การปฐมพยาบาลผู้บาดเจ็บและผู้ป่วยจากเหตุเพลิงไหม้ และดำเนินการส่งต่อผู้บาดเจ็บอย่างถูกต้อง
- 2) ขนย้ายผู้ประสบภัยและทรัพย์สินไปยังที่ปลอดภัย
- 3) สำรวจความเสียหายและความต้องการด้านต่างๆ
- 4) ปฏิบัติการประชาสัมพันธ์เพื่อเสริมสร้างขวัญและกำลังใจเจ้าหน้าที่ให้กลับคืนสู่สภาพปกติโดยเร็ว
- 5) ทำการปรับปรุงซ่อมแซมแก้ไขความเสียหายให้กลับคืนสู่สภาพปกติ
- 6) รักษาความสงบเรียบร้อยของพื้นที่เกิดเหตุ

11. การรายงานเหตุการณ์

11.1 กรณีเกิดเหตุเพลิงไหม้ในเวลาทำการ ให้รองผู้อำนวยการที่ได้รับมอบหมาย ซึ่งอยู่ ณ สถานที่เกิดเพลิงไหม้แจ้งเหตุการณ์การเกิดเพลิงไหม้ต่อผู้อำนวยการสำนักหอสมุด ทราบต่อไป

11.2 กรณีเกิดเหตุเพลิงไหม้นอกเวลาราชการ ให้หัวหน้าหน่วยรักษาความปลอดภัยรายงานเหตุการณ์เกิดเพลิงไหม้ต่อผู้อำนวยการสำนักหอสมุด ทราบ

แนวปฏิบัติการเตรียมความพร้อม
และการอพยพผู้ให้บริการออกจากอาคาร

๑. รหัสสีเหลือง

“ประกาศ ๆ ขณะนี้เกิดรหัสสีเหลืองที่ห้อง.....” (ห้องที่เกิดเหตุเพลิงไหม้)

เมื่อได้ยินเสียงประกาศตามเสียงทางสาย บุคลากรที่มีหน้าที่อพยพ ตามคำสั่งแต่งตั้งเจ้าหน้าที่ป้องกันอัคคีภัย สำนักหอสมุด จะต้องเตรียมพร้อมและปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

- ๑.๑ ฟังเสียงประกาศให้ชัดเจนว่า รหัสที่ประกาศคืออะไร หากเป็นรหัสสีเหลือง แสดงว่าเพลิงที่เกิดไม่รุนแรง ยังสามารถเข้าควบคุมเพลิงได้ แต่ให้มีการเตรียมพร้อม
- ๑.๒ บุคลากรทุกคนนำผ้าเช็ดตัวที่แจกให้มาผูกไว้ในตำแหน่ง ดังนี้
 - ๑.๒.๑ ผู้บริหารและบุคลากรในสำนักงานสำนัก ให้ผ้าเช็ดตัวพันคอไว้
 - ๑.๒.๒ บุคลากรฝ่ายบริการและส่งเสริมการเรียนรู้ ให้ผูกผ้าเช็ดตัวที่ต้นแขนขวา
 - ๑.๒.๓ บุคลากรฝ่ายจัดการทรัพยากรสารสนเทศ ให้ผูกผ้าเช็ดตัวที่ต้นแขนซ้าย
 - ๑.๒.๔ บุคลากรฝ่ายเทคโนโลยีสารสนเทศห้องสมุด ให้ผูกผ้าเช็ดตัวที่ข้อมือขวา
 - ๑.๒.๕ บุคลากรฝ่ายสารสนเทศล้านนาและภาคเหนือ ให้ผูกผ้าเช็ดตัวที่ข้อมือซ้าย
- ๑.๓ ผู้นำอพยพ นำผ้าเช็ดตัวผูกไว้ตามที่กำหนดในข้อ ๑.๒ และเตรียมธงเขียว พร้อมไฟฉายและโทรโข่ง เพื่อใช้แจ้งผู้เข้าใช้บริการ
- ๑.๔ หัวหน้างานทุกงานหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย นำใบลงเวลาปฏิบัติราชการของวันนั้น ๆ เตรียมพร้อมนำออกจากอาคาร หากมีการประกาศให้รหัสสีแดง เพื่อใช้ตรวจสอบ ณ จุดรวมพล

๒. รหัสสีแดง

“ประกาศ ๆ ขณะนี้เกิดรหัสสีแดงที่ห้อง..... ให้ใช้จุดรวมพล”

เมื่อได้ยินเสียงประกาศตามเสียงทางสาย แจ้งรหัสสีแดงและให้ใช้จุดรวมพล หมายความว่า ขณะนี้เพลิงที่กำลังลุกไหม้ได้ลุกลามจนหน่วยดับเพลิงหลักและหน่วยดับเพลิงประจำชั้น ไม่สามารถใช้เครื่องดับเพลิงขั้นต้นดับเพลิงได้แล้ว ให้ปฏิบัติดังต่อไปนี้

- ๒.๑ ผู้นำอพยพถือธงเขียว และผู้ทำหน้าที่อพยพถือโทรโข่ง ไฟฉาย พร้อมทั้งประกาศให้ผู้ให้บริการในทุก ๆ ส่วนของห้องในชั้นนั้น ๆ ให้ออกจากอาคารด้วยความเป็นระเบียบเรียบร้อย
- ๒.๒ โดยให้ผู้นำอพยพถือธงเขียว นำทางผู้ให้บริการออกจากอาคารทางประตูและบันไดทางลงที่ใกล้ที่สุดและให้หลีกเลี่ยงการนำผู้ให้บริการผ่านจุดเกิดเหตุตามที่ประกาศ
- ๒.๓ เมื่อนำผู้ให้บริการออกจากอาคารแล้ว ให้บุคลากรทุกคนไปที่จุดรวมพล ตามที่แจ้งในประกาศ และดำเนินการดังนี้
 - ๒.๓.๑ บุคลากรทุกคนเมื่อออกจากอาคารแล้ว ให้รายงานตัวที่หัวหน้าหน่วยงานหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายที่ตนเองสังกัด ที่จุดรวมพล
 - ๒.๓.๒ หัวหน้างานหรือผู้ที่ได้รับมอบหมายนำใบลงเวลาปฏิบัติราชการ ตรวจสอบบุคลากรภายในหน่วยงานของตน (ตามรายชื่อที่ลงเวลา) ว่าออกจากอาคารครบถ้วนหรือไม่
 - ๒.๓.๓ หัวหน้างานหรือผู้ที่ได้รับมอบหมาย รายงานผลการตรวจสอบที่หน่วยการเจ้าหน้าที่ (นางสาวณัชชา สมปรารถนา/นางสาวฐิติรัตน์ ตันติวัฒน์) เพื่อเป็นข้อมูลสำหรับแจ้งเจ้าหน้าที่ดับเพลิงเทศบาลนครเชียงใหม่ ให้ความช่วยเหลือผู้ที่ติดอยู่ในอาคารต่อไป

๓. รหัสสีขาว

“ประกาศ ๆ ที่ห้อง..... ขณะนี้เป็นรหัสสีขาว”

เมื่อได้ยินเสียงประกาศตามเสียงทางสาย แจ้งรหัสสีขาว หมายความว่าเหตุการณ์สงบ เพลิงที่ลุกไหม้สามารถควบคุมเพลิงได้แล้ว ให้ยกเลิกการเตรียมพร้อม เก็บผ้าเช็ดตัว ถูเก็บอากาศ และธงเขียวไว้ในที่เดิม กลับปฏิบัติหน้าที่ตามปกติ

๔. ประเมินผลการฝึกอบรมเชิงปฏิบัติการฯ และกำหนดแนวปฏิบัติในการป้องกันอัคคีภัยภายในอาคารสำนักหอสมุด

หมายเลขโทรศัพท์แจ้งเหตุ

หมายเลขโทรศัพท์ แจ้งเหตุการณ์ผิดปกติ

	หมายเลขภายใน	เบอร์มือถือ
1. หน่วยรักษาความปลอดภัย มข.	41190, 41191, 42000, 14499	-
2. ผู้อำนวยการสำนักหอสมุด	44501	08 6921 0437
3. รองผู้อำนวยการ (นางวัลลภา เตชะวัชรกุล)	44504	09 1859 7618
4. รองผู้อำนวยการ (นางกชพร ศรีพรรณ)	44502	08 6917 0156
5. ผู้ช่วยผู้อำนวยการ (นางสาวจิตรัตน์ ตันติวัฒน์)	44532	08 9757 4865
6. ผู้ช่วยผู้อำนวยการ (นายปราชญ์ สงวนศักดิ์)	44527	08 1555 1225
7. ผู้ช่วยผู้อำนวยการ (นายธนพันธุ์ การคนชื่อ)	44503	09 5451 4647
8. ผู้ช่วยผู้อำนวยการ 9. (นางอรพรรณ การคนชื่อ)	44503	08 6680 0634

หมายเลขโทรศัพท์อื่น ๆ

หน่วยงาน	หมายเลขโทรศัพท์
1. สถานีตำรวจภูธร เชียงใหม่	0 5321 1753 0 5321 9228
2. สถานีตำรวจภูธร ข้างเผือก	0 5322 2852
3. สถานีตำรวจภูธร เมืองเชียงใหม่	0 5381 4313 – 4
4. สถานีดับเพลิงเทศบาลนครเชียงใหม่ (เจดีย์งาม)	0 5325 9199 0 5324 4444 0 5325 9191
5. สถานีดับเพลิงประตูเชียงใหม่	0 5327 7582
6. สถานีดับเพลิงสันป่าข่อย	0 5324 1227
7. สถานีดับเพลิงบ้านเด่น	0 5314 0386
8. สถานีดับเพลิงป่าตัน	0 5311 0140
9. สถานีดับเพลิงพิเศษ	0 5323 2974
10. โรงพยาบาลมหาราชนครเชียงใหม่ (ห้องฉุกเฉิน)	36332 - 3

กฎกระทรวง

กำหนดมาตรฐานในการบริหาร จัดการ และดำเนินการด้าน
ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการ
ทำงานเกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัย

พ.ศ. ๒๕๕๕

กฎกระทรวง

กำหนดมาตรฐานในการบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย
อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัย
พ.ศ. ๒๕๕๕

อาศัยอำนาจตามความในมาตรา ๕ วรรคหนึ่ง และมาตรา ๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติ
ความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔ อันเป็นกฎหมายที่มี
บทบัญญัติบางประการเกี่ยวกับการจำกัดสิทธิและเสรีภาพของบุคคล ซึ่งมาตรา ๒๙ ประกอบกับ
มาตรา ๓๓ มาตรา ๔๑ และมาตรา ๔๓ ของรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย บัญญัติให้กระทำได้
โดยอาศัยอำนาจตามบทบัญญัติแห่งกฎหมาย รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานออกกฎกระทรวงไว้ ดังต่อไปนี้

ข้อ ๑ ในกฎกระทรวงนี้

“อาคาร” หมายความว่า ตึก บ้าน เรือน โรง ร้าน แพ คลังสินค้า สำนักงาน และสิ่งที่
สร้างขึ้นอย่างอื่นที่มีลูกจ้างทำงานอยู่

“สถานที่ซึ่งมีสภาพเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัยอย่างเบา” หมายความว่า สถานที่ที่มีวัตถุซึ่งไม่ติดไฟ
เป็นส่วนใหญ่ หรือมีวัตถุติดไฟได้ในปริมาณน้อยหรือมีวัตถุไวไฟในปริมาณน้อยที่เก็บไว้ในภาชนะปิดสนิท
อย่างปลอดภัย

“สถานที่ซึ่งมีสภาพเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัยอย่างปานกลาง” หมายความว่า สถานที่ที่มีวัตถุไวไฟ
หรือวัตถุติดไฟได้ และมีปริมาณไม่มาก

“สถานที่ซึ่งมีสภาพเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัยอย่างร้ายแรง” หมายความว่า สถานที่ที่มีวัตถุไวไฟ
หรือวัตถุติดไฟได้ง่าย และมีปริมาณมาก

“เพลิงประเภท เอ” หมายความว่า เพลิงที่เกิดจากเชื้อเพลิงธรรมดา เช่น ไม้ ผ้า กระดาษ ยาง
พลาสติก รวมทั้งสิ่งอื่นที่มีลักษณะเดียวกัน

“เพลิงประเภท บี” หมายความว่า เพลิงที่เกิดจากไขหรือของเหลวที่ติดไฟได้ ก๊าซ และ
น้ำมันประเภทต่าง ๆ

“เพลิงประเภท ซี” หมายความว่า เพลิงที่เกิดจากอุปกรณ์หรือวัตถุที่มีกระแสไฟฟ้า

“เพลิงประเภท ดี” หมายความว่า เพลิงที่เกิดจากโลหะต่าง ๆ ที่ติดไฟได้ เช่น แมกนีเซียม เซอร์โคเนียม ไทเทเนียม รวมทั้งโลหะอื่นที่มีลักษณะเดียวกัน

“วัตถุระเบิด” หมายความว่า วัตถุระเบิดตามกฎหมายว่าด้วยอาวุธปืน เครื่องกระสุนปืน วัตถุระเบิด ดอกไม้เพลิง และสิ่งเทียมอาวุธปืน หรือวัตถุที่สามารถระเบิดได้เมื่อได้รับความร้อน ประกายไฟ เปลวไฟ หรือเมื่อได้รับการกระทบกระเทือน การเสียดสี หรือถูกกระทำโดยตัวจุดระเบิด

“วัตถุไวไฟ” หมายความว่า วัตถุที่มีคุณสมบัติติดไฟได้ง่ายและสันดาปเร็ว

“เครื่องดับเพลิงแบบเคลื่อนย้ายได้” หมายความว่า เครื่องดับเพลิงซึ่งมีลักษณะเป็นอุปกรณ์ที่เคลื่อนย้ายได้โดยสะดวก และใช้งานด้วยมือ ภายในบรรจุสารดับเพลิงซึ่งสามารถขับออกได้โดยใช้แรงดัน เช่น เครื่องดับเพลิงแบบมือถือ แบบยกหัว แบบลากเข็น หรือลักษณะอื่นใดที่คล้ายกัน

“ระยะเข้าถึง” หมายความว่า ระยะทางที่ผู้ปฏิบัติงานสามารถเข้าถึงเครื่องดับเพลิงแบบเคลื่อนย้ายได้ เพื่อดับเพลิง ณ จุดนั้น ๆ

หมวด ๑

บททั่วไป

ข้อ ๒ ให้นายจ้างจัดให้มีระบบป้องกันและระงับอัคคีภัยในสถานประกอบกิจการ ตามกฎกระทรวงนี้ และต้องดูแลระบบป้องกันและระงับอัคคีภัยให้อยู่ในสภาพพร้อมใช้งานได้อย่างมีประสิทธิภาพและปลอดภัย

ข้อ ๓ ในสถานประกอบกิจการทุกแห่ง ให้นายจ้างจัดทำป้ายข้อปฏิบัติเกี่ยวกับการดับเพลิง และการอพยพหนีไฟ และปิดประกาศให้เห็นได้อย่างชัดเจน

ข้อ ๔ ในสถานประกอบกิจการที่มีลูกจ้างตั้งแต่สิบคนขึ้นไป นอกจากต้องปฏิบัติตามข้อ ๓ แล้ว ให้นายจ้างจัดให้มีแผนป้องกันและระงับอัคคีภัย ประกอบด้วยการตรวจตรา การอบรม การณรงค์ ป้องกันอัคคีภัย การดับเพลิง การอพยพหนีไฟ และการบรรเทาทุกข์

ให้นายจ้างจัดเก็บแผนป้องกันและระงับอัคคีภัย ณ สถานประกอบกิจการพร้อมที่จะให้พนักงานตรวจความปลอดภัยตรวจสอบได้

ข้อ ๕ อาคารที่มีสถานประกอบกิจการหลายแห่งตั้งอยู่รวมกัน ให้นายจ้างทุกรายของสถานประกอบกิจการในอาคารนั้นมีหน้าที่ร่วมกันในการจัดให้มีระบบป้องกันและระงับอัคคีภัย รวมทั้งแผนป้องกันและระงับอัคคีภัยด้วย

ข้อ ๖ ในกรณีที่นายจ้างสั่งให้ลูกจ้างทำงานที่มีลักษณะงานหรือไปทำงาน ณ สถานที่ที่เสี่ยงหรืออาจเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัย ให้นายจ้างแจ้งข้อปฏิบัติเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานให้ลูกจ้างทราบก่อนการปฏิบัติงาน

ข้อ ๗ ให้นายจ้างจัดเก็บวัตถุต่าง ๆ ดังต่อไปนี้

(๑) วัตถุซึ่งเมื่อรวมกันแล้วจะเกิดการลุกไหม้หรืออาจก่อให้เกิดการลุกไหม้ ให้แยกเก็บโดยมิให้ปะปนกัน

(๒) วัตถุซึ่งโดยสภาพสามารถอุ้มน้ำหรือซับน้ำได้มาก ให้จัดเก็บไว้บนพื้นของอาคารซึ่งสามารถรองรับน้ำหนักที่เพิ่มขึ้นได้

หมวด ๒

ความปลอดภัยเกี่ยวกับอาคารและทางหนีไฟ

ข้อ ๘ ให้นายจ้างจัดให้มีเส้นทางหนีไฟทุกชั้นของอาคารอย่างน้อยชั้นละสองเส้นทางซึ่งสามารถอพยพลูกจ้างที่ทำงานในเวลาเดียวกันทั้งหมดสู่จุดที่ปลอดภัยได้โดยปลอดภัยภายในเวลาไม่เกินห้านาที

เส้นทางหนีไฟจากจุดที่ลูกจ้างทำงานไปสู่จุดที่ปลอดภัยต้องปราศจากสิ่งกีดขวาง

ประตูที่ใช้ในเส้นทางหนีไฟต้องทำด้วยวัสดุทนไฟ ไม่มีธรณีประตูหรือขอบกั้น และเป็นชนิดที่บานประตูเปิดออกไปตามทิศทางของการหนีไฟกับต้องติดอุปกรณ์ที่บังคับให้บานประตูปิดได้เอง ห้ามใช้ประตูเลื่อน ประตูม้วน หรือประตูหมุน และห้ามปิดตาย ใส่กลอน กุญแจ ผูก ล่ามโซ่ หรือทำให้เปิดออกไม่ได้ในขณะที่มีลูกจ้างทำงาน

ข้อ ๙ สถานประกอบกิจการที่มีอาคารตั้งแต่สองชั้นขึ้นไป หรือมีพื้นที่ประกอบกิจการตั้งแต่สามร้อยตารางเมตรขึ้นไป ให้นายจ้างจัดให้มีระบบสัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้ในสถานประกอบกิจการทุกชั้น โดยให้ปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) ระบบสัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้อย่างน้อยต้องประกอบด้วย

(ก) อุปกรณ์แจ้งเหตุเพลิงไหม้ทั้งที่ใช้ระบบแจ้งเหตุอัตโนมัติและระบบแจ้งเหตุที่ใช้มือ เพื่อให้อุปกรณ์ส่งสัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้ทำงาน

(ข) อุปกรณ์ส่งสัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้ต้องสามารถส่งเสียงหรือสัญญาณให้ทุกคนภายในอาคารได้ยินหรือทราบอย่างทั่วถึงเพื่อการหนีไฟ

(๒) อุปกรณ์แจ้งเหตุที่ใช้มือต้องอยู่ในที่เห็นได้อย่างชัดเจน เข้าถึงได้ง่าย หรืออยู่ในเส้นทางหนีไฟ โดยติดตั้งห่างจากจุดที่ลูกจ้างทำงานไม่เกินสามสิบเมตร

(๓) เสียงหรือสัญญาณที่ใช้ในการแจ้งเหตุเพลิงไหม้ต้องมีเสียงหรือสัญญาณที่แตกต่างไปจากเสียงหรือสัญญาณที่ใช้ในสถานประกอบกิจการ

(๔) กิจการโรงพยาบาลหรือสถานที่ห้ามใช้เสียงหรือใช้เสียงไม่ได้ผล ต้องจัดให้มีอุปกรณ์หรือมาตรการอื่นใด เช่น สัญญาณไฟ หรือรหัส ที่สามารถแจ้งเหตุเพลิงไหม้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ

(๕) การติดตั้งระบบสัญญาณแจ้งเหตุเพลิงไหม้ ให้เป็นไปตามมาตรฐานของสมาคมวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ หรือมาตรฐานอื่นที่อธิบดีกำหนด

ข้อ ๑๐ ให้นายจ้างจัดให้มีแสงสว่างอย่างเพียงพอสำหรับเส้นทางหนีไฟในการอพยพลูกจ้างออกจากอาคารเพื่อการหนีไฟ รวมทั้งจัดให้มีแหล่งจ่ายไฟฟ้าสำรองที่สามารถจ่ายไฟฟ้าเพื่อการหนีไฟ และสำหรับใช้กับอุปกรณ์ดับเพลิงขั้นต้นหรืออุปกรณ์อื่นที่เกี่ยวข้องได้ในทันทีที่ไฟฟ้าดับ

ข้อ ๑๑ ให้นายจ้างจัดให้มีป้ายบอกทางหนีไฟที่มีลักษณะ ดังต่อไปนี้

(๑) ขนาดของตัวหนังสือต้องสูงไม่น้อยกว่าสิบห้าเซนติเมตร และเห็นได้อย่างชัดเจน

(๒) ป้ายบอกทางหนีไฟต้องมีแสงสว่างในตัวเองหรือใช้ไฟส่องให้เห็นได้อย่างชัดเจนตลอดเวลา ทั้งนี้ ต้องไม่ใช่สีหรือรูปร่างที่กลมกลืนไปกับการตกแต่งหรือป้ายอื่น ๆ ที่ติดไว้ใกล้เคียง หรือโดยประการใดที่ทำให้เห็นป้ายไม่ชัดเจน

นายจ้างอาจใช้รูปภาพบอกทางหนีไฟตามมาตรฐานของสมาคมวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์ ได้ ทั้งนี้ ต้องให้เห็นได้อย่างชัดเจน

หมวด ๓ การดับเพลิง

ข้อ ๑๒ ให้นายจ้างจัดให้มีระบบน้ำดับเพลิงและอุปกรณ์ประกอบเพื่อใช้ในการดับเพลิงที่สามารถดับเพลิงขั้นต้นได้อย่างเพียงพอในทุกส่วนของอาคาร อย่างน้อยให้ประกอบด้วย

(๑) ในกรณีที่ไม่มีท่อน้ำดับเพลิงของทางราชการในบริเวณที่สถานประกอบกิจการตั้งอยู่หรือมีแต่ปริมาณน้ำไม่เพียงพอ ให้จัดเตรียมน้ำสำรองไว้ใช้ในการดับเพลิงโดยต้องมีอัตราส่วนปริมาณน้ำที่สำรองต่อพื้นที่อาคารตามที่กำหนดไว้ในตารางที่ ๑ ท้ายกฎกระทรวงนี้ สำหรับกรณีที่นายจ้างมีอาคารหลายหลังตั้งอยู่ในบริเวณเดียวกัน อาจจัดเตรียมน้ำสำรองไว้ในปริมาณที่ใช้กับอาคารที่มีพื้นที่มากที่สุดเพียงหลังเดียวก็ได้

(๒) ระบบการส่งน้ำ ที่เก็บกักน้ำ เครื่องสูบน้ำดับเพลิง และการติดตั้ง จะต้องได้รับการตรวจสอบและรับรองจากวิศวกรตามกฎหมายว่าด้วยวิศวกร และต้องมีการป้องกันไม่ให้เกิดความเสียหายจากเพลิงไหม้ ยานพาหนะ หรือสิ่งอื่น

(๓) ข้อต่อที่รับน้ำดับเพลิงเข้าอาคารและข้อต่อส่งน้ำภายในอาคารจะต้องเป็นระบบเดียวกับที่ใช้ในหน่วยดับเพลิงของทางราชการในท้องถิ่น หรือต้องมีอุปกรณ์ที่จะช่วยสมระหว่างข้อต่อที่ใช้กับหน่วยดับเพลิงของทางราชการในท้องถิ่นนั้น และต้องอยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดี ทั้งในการติดตั้งต้องมีสิ่งป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากยานพาหนะหรือสิ่งอื่น

(๔) ข้อต่อสายส่งน้ำดับเพลิงและหัวฉีดดับเพลิงจะต้องเป็นระบบเดียวกับที่ใช้ในหน่วยดับเพลิงของทางราชการในท้องถิ่นนั้น ซึ่งสามารถต่อเข้าด้วยกันได้หรือต้องมีอุปกรณ์ที่จะช่วยสมระหว่างข้อต่อหรือหัวฉีดดับเพลิงดังกล่าว

(๕) สายส่งน้ำดับเพลิงต้องมีความยาวหรือต่อกันให้มีความยาวเพียงพอที่จะควบคุมบริเวณที่เกิดเพลิงไหม้ได้

ข้อ ๑๓ ให้นายจ้างจัดให้มีเครื่องดับเพลิงแบบเคลื่อนย้ายได้ โดยต้องปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีเครื่องดับเพลิงแบบเคลื่อนย้ายได้ตามประเภทของเพลิง ซึ่งเป็นไปตามมาตรฐานที่สำนักงานมาตรฐานผลิตภัณฑ์อุตสาหกรรมกำหนด หรือตามมาตรฐานที่อธิบดีกำหนด

(๒) เครื่องดับเพลิงแบบเคลื่อนย้ายได้ทุกเครื่อง ต้องจัดให้มีเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์แสดงว่าเป็นชนิดใด ใช้ดับเพลิงประเภทใด และเครื่องหมายหรือสัญลักษณ์นั้นต้องมีขนาดที่มองเห็นได้อย่างชัดเจนในระยะไม่น้อยกว่าหนึ่งเมตรห้าสิบเซนติเมตร

(๓) ห้ามใช้เครื่องดับเพลิงแบบเคลื่อนย้ายได้ที่อาจเกิดไอระเหยของสารพิษ เช่น คาร์บอนเตตระคลอไรด์

(๔) จัดให้มีเครื่องดับเพลิงแบบเคลื่อนย้ายได้ตามจำนวน ความสามารถของเครื่องดับเพลิง และการติดตั้ง ดังต่อไปนี้

(ก) เครื่องดับเพลิงแบบเคลื่อนย้ายได้ที่ใช้ดับเพลิงประเภท เอ จำนวน ความสามารถของเครื่องดับเพลิง และการติดตั้ง ให้คำนวณตามพื้นที่ของสถานที่ซึ่งมีสภาพเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัยตามที่กำหนดไว้ในตารางที่ ๒ ท้ายกฎกระทรวงนี้ โดยต้องมีระยะเข้าถึงไม่เกินยี่สิบสองเมตรห้าสิบเซนติเมตร ในกรณีที่ใช้เครื่องดับเพลิงที่มีความสามารถในการดับเพลิงต่ำกว่าความสามารถในการดับเพลิงตามพื้นที่ที่กำหนดไว้ในตารางดังกล่าว ให้เพิ่มจำนวนเครื่องดับเพลิงนั้นให้ได้สัดส่วนกับพื้นที่ที่กำหนด ทั้งนี้ ในการคำนวณเพื่อจัดให้มีเครื่องดับเพลิงของสถานที่ดังกล่าว ถ้ามีเศษของพื้นที่ให้นับเป็นพื้นที่เต็มส่วนที่ต้องเพิ่มจำนวนเครื่องดับเพลิงขึ้นอีกหนึ่งเครื่อง และในกรณีที่สถานที่นั้นมีพื้นที่เกินกว่าที่กำหนดไว้ในตาราง นายจ้างจะต้องเพิ่มเครื่องดับเพลิงโดยคำนวณตามสัดส่วนของพื้นที่ตามที่กำหนดไว้ในตารางดังกล่าว

เครื่องดับเพลิงแบบเคลื่อนย้ายได้ที่ใช้ดับเพลิงประเภท บี ความสามารถของเครื่องดับเพลิงที่ติดตั้งต้องมีระยะเข้าถึงตามที่กำหนดไว้ในตารางที่ ๓ ท้ายกฎกระทรวงนี้

เครื่องดับเพลิงแบบเคลื่อนย้ายได้ที่ใช้ดับเพลิงประเภท ซี การติดตั้งให้พิจารณาจากวัตถุซึ่งเป็นเชื้อเพลิงที่อยู่ในบริเวณใกล้เคียงว่าจะทำให้เกิดเพลิงประเภท เอ หรือ บี และติดตั้งเครื่องดับเพลิงแบบเคลื่อนย้ายได้ที่ใช้ดับเพลิงประเภทนั้น

เครื่องดับเพลิงแบบเคลื่อนย้ายได้ที่ใช้ดับเพลิงประเภท ดี ในการติดตั้งให้มีระยะเข้าถึงไม่เกินยี่สิบสามเมตร

(ข) ให้ติดตั้งหรือจัดวางเครื่องดับเพลิงในสภาพที่มั่นคง มองเห็นได้อย่างชัดเจน สามารถนำมาใช้ได้ง่ายและรวดเร็ว

(ค) ให้จัดทำรายละเอียดเกี่ยวกับชนิดและวิธีใช้เป็นภาษาไทยที่เห็นได้อย่างชัดเจน ติดไว้ที่ตัวถังหรือบริเวณที่ติดตั้ง

(๕) จัดให้มีการดูแลรักษาและตรวจสอบเครื่องดับเพลิงให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดี โดยการตรวจสอบต้องไม่น้อยกว่าหกเดือนต่อหนึ่งครั้ง พร้อมกับติดป้ายแสดงผลการตรวจสอบและวันที่ทำการตรวจสอบครั้งสุดท้ายไว้ที่อุปกรณ์ดังกล่าว และเก็บผลการตรวจสอบไว้ให้พนักงานตรวจความปลอดภัยตรวจได้ตลอดเวลา รวมทั้งต้องมีการซ่อมบำรุงและเปลี่ยนถ่ายสารดับเพลิงตามข้อกำหนดของผู้ผลิตด้วย

ข้อ ๑๔ กรณีที่นายจ้างจัดให้มีระบบดับเพลิงอัตโนมัติ ให้ปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) ระบบดับเพลิงอัตโนมัติต้องเป็นไปตามมาตรฐานของสมาคมวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

(๒) ต้องเปิดวาล์วประธานที่ควบคุมระบบจ่ายน้ำเข้าหรือสารดับเพลิงอื่นอยู่ตลอดเวลา และจัดให้มีผู้ควบคุมดูแลให้ใช้งานได้ตลอดเวลา

(๓) ต้องติดตั้งสัญญาณเพื่อเตือนภัยในขณะที่ระบบดับเพลิงอัตโนมัติกำลังทำงาน

(๔) ต้องไม่มีสิ่งกีดขวางทางน้ำหรือสารดับเพลิงอื่นจากหัวฉีดดับเพลิงโดยรอบ

ข้อ ๑๕ ในสถานที่ซึ่งมีสภาพเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัยอย่างร้ายแรงหรืออย่างปานกลาง นายจ้างต้องจัดให้มีระบบน้ำดับเพลิงและอุปกรณ์ประกอบเพื่อใช้ในการดับเพลิงตามข้อ ๑๒ และ เครื่องดับเพลิงแบบเคลื่อนย้ายได้ตามข้อ ๑๓ สำหรับสถานที่ซึ่งมีสภาพเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัยอย่างเบา นายจ้างอาจจัดให้มีเครื่องดับเพลิงแบบเคลื่อนย้ายได้ตามข้อ ๑๓ อย่างเดียวก็ได้

ข้อ ๑๖ ให้นายจ้างปฏิบัติเกี่ยวกับอุปกรณ์ดับเพลิง ดังต่อไปนี้

(๑) ติดตั้งป้ายแสดงจุดติดตั้งอุปกรณ์ดับเพลิงให้เห็นได้อย่างชัดเจน

(๒) ติดตั้งอุปกรณ์ดับเพลิงในที่เห็นได้อย่างชัดเจน ไม่มีสิ่งกีดขวาง และสามารถนำมาใช้งานได้โดยสะดวกตลอดเวลา

(๓) จัดให้มีการดูแลรักษาและตรวจสอบอุปกรณ์ดับเพลิงให้อยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดี โดยในการตรวจสอบนั้นต้องไม่น้อยกว่าเดือนละหนึ่งครั้งหรือตามระยะเวลาที่ผู้ผลิตกำหนด พร้อมกับติดป้ายแสดงผลการตรวจสอบและวันที่ทำการตรวจสอบครั้งสุดท้ายไว้ที่อุปกรณ์ดังกล่าว และเก็บผลการตรวจสอบไว้ให้พนักงานตรวจสอบความปลอดภัยตรวจสอบได้ตลอดเวลา เว้นแต่เครื่องดับเพลิงแบบเคลื่อนย้ายได้ให้ตรวจสอบตามระยะเวลาที่กำหนดไว้ในข้อ ๑๓ (๕)

ข้อ ๑๗ สถานที่ซึ่งมีสภาพเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัยอย่างร้ายแรงหรืออย่างปานกลาง ให้นายจ้าง จัดลูกจ้างเพื่อทำหน้าที่ดับเพลิงประจำอยู่ตลอดเวลาที่มีการทำงาน และจัดหาอุปกรณ์คุ้มครอง ความปลอดภัยส่วนบุคคลที่ใช้ในการดับเพลิงและการฝึกซ้อมดับเพลิงซึ่งต้องอยู่ในสภาพที่ใช้งานได้ดี เช่น เสื้อคลุมดับเพลิง รองเท้า ถุงมือ หมวก หน้ากากป้องกันความร้อนหรือควันพิษ อย่างน้อย ให้เพียงพอกับจำนวนผู้ทำหน้าที่ดับเพลิงนั้น

หมวด ๔

การป้องกันอัคคีภัยจากแหล่งก่อเกิดการกระจายตัวของความร้อน

ข้อ ๑๘ ให้นายจ้างป้องกันอัคคีภัยจากแหล่งก่อเกิดการกระจายตัวของความร้อน ดังต่อไปนี้

(๑) กระแสไฟฟ้าลัดวงจร ให้เป็นไปตามกฎหมายเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานเกี่ยวกับไฟฟ้า

(๒) เครื่องยนต์หรือปล่องไฟ เพื่อมิให้เกิดลูกไฟหรือเขม่าไฟกระเด็นถูกวัตถุติดไฟได้

- (๓) การแผ่รังสี การนำหรือการพาความร้อนจากแหล่งกำเนิดความร้อนสูงไปสู่วัตถุที่ติดไฟได้ง่าย
- (๔) การเสียดสีหรือเสียดทานของเครื่องจักรหรือเครื่องมือที่เกิดประกายไฟหรือความร้อนสูงที่อาจทำให้เกิดการลุกไหม้ได้
- (๕) การสะสมของไฟฟ้าสถิต โดยต่อสายดินกับถังหรือท่อน้ำมันเชื้อเพลิง สารเคมี หรือของเหลวไวไฟ ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานเกี่ยวกับไฟฟ้า
- (๖) การเชื่อมหรือตัดโลหะ ซึ่งเป็นแหล่งความร้อนสูงที่อาจทำให้เกิดการลุกไหม้ได้
- (๗) การสะสมความร้อนของปล่องระบายควัน โดยปฏิบัติ ดังต่อไปนี้
- (ก) ไม่ติดตั้งปล่องระบายควันกับส่วนของอาคารที่สร้างด้วยวัสดุที่ติดไฟได้ง่าย
- (ข) หุ้มปล่องระบายควันด้วยฉนวนที่ทำจากวัสดุที่ไม่ติดไฟ และอุณหภูมิผิวหน้าด้านนอกของฉนวนต้องไม่สูงเกินห้าสิบองศาเซลเซียส

หมวด ๕ วัตถุไวไฟและวัตถุระเบิด

ข้อ ๑๙ ในกรณีที่นายจ้างมี เก็บ หรือขนถ่ายวัตถุไวไฟหรือวัตถุระเบิดจะต้องดำเนินการอย่างปลอดภัยเพื่อป้องกันการเกิดอัคคีภัย ทั้งนี้ ให้เป็นไปตามกฎหมายเกี่ยวกับความปลอดภัยในการทำงานเกี่ยวกับสารเคมีอันตราย วัตถุไวไฟ หรือวัตถุระเบิด

ข้อ ๒๐ การเก็บถังก๊าซชนิดเคลื่อนย้ายได้ชนิดของเหลว ให้นายจ้างปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) ในกรณีที่เก็บถังก๊าซไว้ภายนอกอาคาร ต้องเก็บไว้ในที่เปิดโล่งที่มีการป้องกันความร้อนมิให้มีอุณหภูมิสูงกว่าที่ผู้ผลิตกำหนดไว้ และมีสิ่งป้องกันความเสียหายที่จะเกิดขึ้นจากยานพาหนะหรือสิ่งอื่น

(๒) ในกรณีที่เก็บถังก๊าซไว้ในอาคาร ต้องแยกเก็บไว้ในห้องที่มีผนังทำด้วยวัสดุทนไฟ และมีการระบายหรือถ่ายเทอากาศได้ดี มีระบบตรวจจับก๊าซอัตโนมัติ ปริมาณเก็บรวมกันแห่งละไม่เกินสองพันลิตร โดยแต่ละแห่งจะต้องห่างกันไม่น้อยกว่าสี่สิบเมตร

(๓) ห้ามเก็บถังก๊าซไวใกล้วัตถุที่ลุกไหม้ได้ง่าย

(๔) มีโซ่หรือวัตถุอื่นในลักษณะเดียวกันรัดถังกันล้ม และติดตั้งฝาคอปกหุ้มถัง เพื่อความปลอดภัยในขณะที่เคลื่อนย้ายหรือจัดเก็บ

ข้อ ๒๑ การป้องกันอันตรายจากถ่านหิน เซลลูโลส หรือของแข็งที่ติดไฟได้ง่าย ให้นายจ้างปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) การเก็บถ่านหินในที่โล่งแจ้ง ต้องพรมน้ำให้เปียกชื้นอยู่ตลอดเวลาและอัดทับให้แน่นเพื่อป้องกันการลุกไหม้ที่เกิดได้เอง และห้ามกองไว้สูงเกินสามเมตร

(๒) ถ่านหินที่บดแล้วหรือชนิดผงหากมีอุณหภูมิสูงกว่าหกสิบห้าองศาเซลเซียส ต้องทำให้เย็นก่อนนำไปเก็บใส่ไว้ในถังหรือภาชนะทนไฟ

(๓) ถังหรือภาชนะที่ใช้เก็บถ่านหินหรือผงแร่ที่ลุกไหม้ได้ง่าย ต้องสร้างด้วยวัสดุทนไฟที่มีฝาปิดมิดชิดและเก็บไว้ห่างไกลจากแหล่งความร้อน

(๔) การเก็บเซลล์ลอยด์หรือของแข็งที่ติดไฟได้ง่ายในไซโล ถัง หรือภาชนะ ต้องทำการป้องกันการลุกไหม้จากแหล่งความร้อนหรือการผสมกับอากาศที่จะก่อให้เกิดการลุกไหม้ได้

ข้อ ๒๒ การเก็บวัตถุที่ติดไฟได้ง่ายประเภทไม้ กระดาษ ขนสัตว์ ฟาง โฟม ฟองน้ำสังเคราะห์ หรือสิ่งอื่นใดที่มีคุณสมบัติคล้ายคลึงกัน ให้นำมาแยกเก็บไว้ในอาคารต่างหากหรือเก็บในห้องทนไฟ ซึ่งหลังคาหรือฝาห้องต้องไม่ทำด้วยแก้วหรือวัสดุโปร่งใสที่แสงแดดส่องตรงเข้าไปได้ ในกรณีที่มีจำนวนน้อย อาจเก็บไว้ในภาชนะทนไฟหรือถังโลหะที่มีฝาปิด

หมวด ๖ การกำจัดของเสียที่ติดไฟได้ง่าย

ข้อ ๒๓ ให้นำมาปฏิบัติเกี่ยวกับของเสียที่ติดไฟได้ง่าย ดังต่อไปนี้

(๑) จัดให้มีการทำความสะอาดเพื่อมิให้มีการสะสมหรือตกค้างของของเสียที่ติดไฟได้ง่าย ซึ่งต้องไม่น้อยกว่าวันละหนึ่งครั้ง ถ้าเป็นงานกะต้องไม่น้อยกว่ากะละหนึ่งครั้ง เว้นแต่วัตถุไวไฟหรือวัตถุระเบิดที่ลุกไหม้ได้เอง ต้องจัดให้มีการทำความสะอาดทันที

(๒) ต้องเก็บรวบรวมของเสียที่ติดไฟได้ง่ายไว้ในภาชนะปิดที่เป็นโลหะ

(๓) ให้นำของเสียที่เก็บรวบรวมไว้ตาม (๒) ออกไปจากบริเวณที่ลูกจ้างทำงานไม่น้อยกว่าวันละหนึ่งครั้ง ในกรณีที่ยังไม่ได้กำจัดโดยทันทีให้นำไปเก็บไว้ในห้องทนไฟหรืออาคารทนไฟ และต้องนำไปกำจัดให้หมดอย่างน้อยเดือนละหนึ่งครั้งโดยวิธีการที่ปลอดภัย เช่น การเผา การฝัง การใช้สารเคมี เพื่อให้ของเสียนั้นสลายตัว หรือโดยวิธีอื่นที่มีประสิทธิภาพ แล้วแต่กรณี

ข้อ ๒๔ การกำจัดของเสียที่ติดไฟได้ง่ายโดยการเผา ให้นำมาปฏิบัติ ดังต่อไปนี้

(๑) ให้เผาในเตาที่ออกแบบสำหรับการเผาโดยเฉพาะ หรือเผาในที่โล่งแจ้งโดยให้ห่างจากบริเวณที่ลูกจ้างทำงานในระยะที่ปลอดภัยและอยู่ได้ลม

(๒) จัดให้ลูกจ้างที่ทำหน้าที่เผาสวมใส่อุปกรณ์คุ้มครองความปลอดภัยส่วนบุคคล

(๓) จัดเก็บภาชนะที่เหลือจากการเผาของเสียที่ติดไฟได้ง่ายนั้นไว้ในภาชนะ ห้อง สถานที่ที่ปลอดภัย หรือเก็บไว้ในภาชนะที่ปิดมิดชิดเพื่อป้องกันการรั่วไหล หรือนำไปฝังในสถานที่ที่ปลอดภัย

หมวด ๗ การป้องกันอันตรายจากฟ้าผ่า

ข้อ ๒๕ ให้นำมาจัดให้มีระบบป้องกันอันตรายจากฟ้าผ่าสำหรับอาคารหรือสิ่งก่อสร้างดังต่อไปนี้

(๑) อาคารที่มีวัตถุไวไฟหรือวัตถุระเบิด

(๒) สิ่งก่อสร้างที่มีความสูง ประเภท ปล่องควัน หอคอย เสาธง ถังเก็บน้ำหรือสารเคมี หรือสิ่งก่อสร้างอื่นใดที่มีความสูงในทำนองเดียวกัน

ความในวรรคหนึ่งไม่ใช้บังคับกับอาคารและสิ่งก่อสร้างที่อยู่ในรัศมีการป้องกันอันตรายจากฟ้าผ่าของอาคารอื่น

การติดตั้งระบบป้องกันอันตรายจากฟ้าผ่าให้ปฏิบัติตามมาตรฐานของสมาคมวิศวกรรมสถานแห่งประเทศไทย ในพระบรมราชูปถัมภ์

ข้อ ๒๖ ให้นายจ้างจัดให้มีมาตรการป้องกันผลกระทบจากฟ้าผ่าเข้าสู่ระบบไฟฟ้าของอาคาร

หมวด ๘

การดำเนินการเกี่ยวกับความปลอดภัยจากอัคคีภัยและการรายงาน

ข้อ ๒๗ ให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างไม่น้อยกว่าร้อยละสี่สิบของจำนวนลูกจ้างในแต่ละหน่วยงานของสถานประกอบกิจการรับการฝึกอบรมการดับเพลิงขั้นต้น โดยให้ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตจากกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานเป็นผู้ดำเนินการฝึกอบรม

ข้อ ๒๘ ให้นายจ้างจัดให้มีการดำเนินการเกี่ยวกับความปลอดภัยจากอัคคีภัย ดังต่อไปนี้

(๑) สถานประกอบกิจการที่มีความเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัยอย่างร้ายแรงหรืออย่างปานกลางต้องจัดให้มีการบริหารงานโดยกลุ่มปฏิบัติงานเพื่อป้องกันและระงับอัคคีภัย และมีผู้ทำหน้าที่อำนวยความสะดวกทั้งระบบโดยเฉพาะเมื่อเกิดเพลิงไหม้ประจำสถานประกอบกิจการตลอดเวลาที่มีการประกอบกิจการ

(๒) ต้องจัดให้ผู้ที่ทำหน้าที่เกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัยรับการฝึกอบรมเกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัย การใช้อุปกรณ์ต่าง ๆ ในการดับเพลิง การปฐมพยาบาล และการช่วยเหลือในกรณีฉุกเฉิน

ข้อ ๒๙ ให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างฝึกซ้อมอพยพหนีไฟออกจากอาคารไปตามเส้นทางหนีไฟตามที่กำหนดไว้ในหมวด ๒

ข้อ ๓๐ ให้นายจ้างจัดให้ลูกจ้างทุกคนฝึกซ้อมดับเพลิงและฝึกซ้อมอพยพหนีไฟพร้อมกันอย่างน้อยปีละหนึ่งครั้ง ทั้งนี้ ให้ลูกจ้างของนายจ้างทุกรายที่ทำงานอยู่ภายในอาคารเดียวกันและในวันและเวลาเดียวกันทำการฝึกซ้อมพร้อมกัน และก่อนการฝึกซ้อมไม่น้อยกว่าสามสัปดาห์ ให้นายจ้างส่งแผนการฝึกซ้อมดับเพลิงและฝึกซ้อมอพยพหนีไฟ รวมทั้งรายละเอียดเกี่ยวกับการฝึกซ้อมต่ออธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายเพื่อให้ความเห็นชอบ

ในกรณีที่นายจ้างไม่สามารถดำเนินการฝึกซ้อมดับเพลิงและฝึกซ้อมอพยพหนีไฟตามวรรคหนึ่งได้เองจะต้องให้ผู้ที่ได้รับใบอนุญาตจากกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงานเป็นผู้ดำเนินการฝึกซ้อม

ให้นายจ้างจัดทำรายงานผลการฝึกซ้อมดังกล่าวตามแบบที่อธิบดีกำหนด และยื่นต่ออธิบดีหรือผู้ซึ่งอธิบดีมอบหมายภายในสามสัปดาห์นับแต่วันที่เสร็จสิ้นการฝึกซ้อม

บทเฉพาะกาล

ข้อ ๓๑ ให้หน่วยงานฝึกอบรมการดับเพลิงขั้นต้นและหน่วยงานฝึกซ้อมดับเพลิงและหนีไฟ ที่ได้รับการขึ้นทะเบียนตามประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง หลักเกณฑ์และวิธีการขึ้นทะเบียนเป็นหน่วยงานฝึกอบรมการดับเพลิงขั้นต้น หน่วยงานฝึกซ้อมดับเพลิงและหนีไฟ ลงวันที่ ๒๗ กันยายน พ.ศ. ๒๕๔๙ มีสิทธิดำเนินการตามข้อ ๒๗ และข้อ ๓๐ จนกว่าการขึ้นทะเบียนนั้นจะสิ้นอายุ

ข้อ ๓๒ ให้หน่วยงานตามประกาศกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน เรื่อง กำหนดหน่วยงานฝึกอบรมการดับเพลิงขั้นต้น หน่วยงานฝึกซ้อมดับเพลิงและฝึกซ้อมหนีไฟ พ.ศ. ๒๕๕๐ มีสิทธิดำเนินการตามข้อ ๒๗ และข้อ ๓๐ ต่อไป โดยต้องขอรับใบอนุญาตจากกรมสวัสดิการและคุ้มครองแรงงาน ภายในเก้าสิบวันนับแต่วันที่กฎกระทรวงนี้ใช้บังคับ

ให้ไว้ ณ วันที่ ๗ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๕

เผด็จชัย สะสมทรัพย์

รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงาน

ตารางท้ายกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานในการบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงานเกี่ยวกับการป้องกันและระงับอัคคีภัย พ.ศ. ๒๕๕๕

ตารางที่ ๑ การจัดเตรียมปริมาณน้ำสำรองต่อพื้นที่ของอาคารเพื่อใช้ในการดับเพลิง

พื้นที่ของอาคาร	ปริมาณน้ำสำรอง
ไม่เกิน ๒๕๐ ตารางเมตร	๙,๐๐๐ ลิตร
เกิน ๒๕๐ ตารางเมตร แต่ไม่เกิน ๕๐๐ ตารางเมตร	๑๕,๐๐๐ ลิตร
เกิน ๕๐๐ ตารางเมตร แต่ไม่เกิน ๑,๐๐๐ ตารางเมตร	๒๗,๐๐๐ ลิตร
เกิน ๑,๐๐๐ ตารางเมตร	๓๖,๐๐๐ ลิตร

ตารางที่ ๒ การติดตั้งเครื่องดับเพลิงเพื่อใช้ดับเพลิงประเภท เอ โดยคำนวณตามพื้นที่ของสถานที่ซึ่งมีสภาพเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัย

ความสามารถของ เครื่องดับเพลิง เทียบเท่า	พื้นที่ของสถานที่ซึ่งมีสภาพ เสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัย อย่างเบา ต่อเครื่องดับเพลิง ๑ เครื่อง	พื้นที่ของสถานที่ซึ่งมีสภาพ เสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัย อย่างปานกลาง ต่อเครื่องดับเพลิง ๑ เครื่อง	พื้นที่ของสถานที่ซึ่งมีสภาพ เสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัย อย่างร้ายแรง ต่อเครื่องดับเพลิง ๑ เครื่อง
๑ - เอ	๒๐๐ ตารางเมตร	ไม่อนุญาตให้ใช้	ไม่อนุญาตให้ใช้
๒ - เอ	๕๖๐ ตารางเมตร	๒๐๐ ตารางเมตร	ไม่อนุญาตให้ใช้
๓ - เอ	๘๔๐ ตารางเมตร	๔๒๐ ตารางเมตร	๒๐๐ ตารางเมตร
๔ - เอ	๑,๐๕๐ ตารางเมตร	๕๖๐ ตารางเมตร	๓๗๐ ตารางเมตร
๕ - เอ	๑,๐๕๐ ตารางเมตร	๘๔๐ ตารางเมตร	๕๖๐ ตารางเมตร
๑๐ - เอ	๑,๐๕๐ ตารางเมตร	๑,๐๕๐ ตารางเมตร	๘๔๐ ตารางเมตร
๒๐ - เอ	๑,๐๕๐ ตารางเมตร	๑,๐๕๐ ตารางเมตร	๘๔๐ ตารางเมตร
๔๐ - เอ	๑,๐๕๐ ตารางเมตร	๑,๐๕๐ ตารางเมตร	๑,๐๕๐ ตารางเมตร

ตารางที่ ๓ การติดตั้งเครื่องดับเพลิงเพื่อใช้ดับเพลิงประเภท บี ของสถานที่ซึ่งมีสภาพเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัย

สถานที่ซึ่งมีสภาพเสี่ยงต่อการเกิดอัคคีภัย	ความสามารถของเครื่องดับเพลิงเทียบเท่า	ระยะเข้าถึง
อย่างเบา	๕ - ปี	๙ เมตร
	๑๐ - ปี	๑๕ เมตร
อย่างปานกลาง	๑๐ - ปี	๙ เมตร
	๒๐ - ปี	๑๕ เมตร
อย่างร้ายแรง	๔๐ - ปี	๙ เมตร
	๘๐ - ปี	๑๕ เมตร

หมายเหตุ :- เหตุผลในการประกาศใช้กฎกระทรวงฉบับนี้ คือ โดยที่มาตรา ๘ วรรคหนึ่ง แห่งพระราชบัญญัติความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน พ.ศ. ๒๕๕๔ บัญญัติให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงแรงงานมีอำนาจออกกฎกระทรวงกำหนดมาตรฐานให้นายจ้างบริหาร จัดการ และดำเนินการด้านความปลอดภัย อาชีวอนามัย และสภาพแวดล้อมในการทำงาน ซึ่งการป้องกันและระงับอัคคีภัยที่มีมาตรฐานเป็นมาตรการสำคัญอย่างหนึ่งที่ทำให้ลูกจ้างได้รับความปลอดภัยในการทำงาน ดังนั้น เพื่อความปลอดภัยในการทำงานของลูกจ้าง จึงจำเป็นต้องออกกฎกระทรวงนี้